

La situació a Barcelona

Quatre pistolers entren a l'Hotel Ritz i cometen un robatori

Atracaments

A dos quarts de vuit del matí d'avui, entraren a l'Hotel Ritz, per la porta que dona al carrer de Llíria, quatre subjectes pistola en mà, es dirigiren a la caixa i, amenaçant els dos dependents que hi havia, els obligaren a donar-los una quantitat que hi havia a la caixa 25.000 pessetes, destinada a pagar el personal.

Un cop amb els diners, se n'anaren amenaçant de mort a qualsevol que sortís al carrer.

Aquesta era la versió consignada en un part oficial, per manifestacions fetes per alguns dependents.

L'hora i la forma com s'ha realitzat aquest atracament ha cridat l'atenció del jutge, el qual està fent una enquesta molt detallada.

Per la seva part el governador civil deia que, davant mateix de l'Hotel hi havia una parella de guardies de seguretat, els quals no han vist res ni ningú els ha dit res. A la nit, hora hi havia en aquell lloc l'automòbil del governador — que té el domini al carrer — i prop de l'auto alguns policies que tampoc han tingut la més lleugera notícia del fet.

El gerent de l'Hotel ha manifestat al governador que no creia que s'hagués realitzat tal atracament.

De les nostres investigacions se'n desprèn que l'atracament és una realitat.

A l'Hotel Ritz, els dissabtes, al matí, és pagat el personal de cuina, i l'encarregat de pagar rep els diners els divendres, a la nit.

Aquests diners eren avui en un escriptori instal·lat prop d'una porta que dona al carrer de Llíria, i que serveix per a l'entrada de mercaderies.

Al matí d'avui hi havia en el local els dos dependents esmentats i dos xofers, que acabaven d'arribar amb dos camions. Entraren quatre individus, pistola en mà, i molt quieta, sense crits ni soroll, obligaren a tots a posar-se de cara a la paret.

Després aparen a l'escriptori i s'apoderaren del diner, que no eren 25.000 pessetes, com diu la comunicació oficial, sinó que no arribaven a 5.000.

I un cop fet això, amenaçaren als presents, si per cas es movien, tancaren la porta per la part de fora i se n'anaren amb la tranquil·litat més gran.

Això explica que els guardies de seguretat de la porta no s'adonessin de res.

Es creu que els que han comès el fet estaven molt al corrent dels costums de la casa.

Un d'aquests dies foren despatxats alguns del personal de cuina, per faltes comeses.

A dos quarts de deu del matí, el recader Ramon Sorera Barber, de 20 anys, que havia entrat a l'escala número 13 del carrer de Fontanella, fou atacat entre el primer i segon pis per dos subjectes que es veu que el seguien.

Els atacadors li arrabassaren 200 pessetes i li donaren cops al cap produint-li una ferida incisa i commoció cerebral, de pronòstic reservat.

Fou auxiliat al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

El pacient posa a una fonda del carrer dels Tallers.

Antipassada, a les deu, tres subjectes entraren a un magatzem de llanes del carrer d'Argüelles, 416, propietat de Baptista Comanella, el qual habita a la mateixa casa o magatzem. Per a entrar fracturaren una porta.

Quan ja tenien 200 pessetes, uns coberts d'argent i alguna altra cosa, foren sorpresos per uns guardies de seguretat i fugiren, abandonant una palanqueta, un rossinyol i una llanterna.

Com que no s'aturaven al crit dels agents, aquests els engegaren uns trets, sense tocar-los, aconseguint detenir-ne dos.

Resultaren dir-se Josep Garcia Camps, de 43 anys, d'ofici carreter, habitant al carrer de la Lleialtat 14, i Salvador Freixes Alsina, de 39, flequer, sense domicili.

Aquest va caure en fugir dels agents havent d'anar al dispensari de Gràcia, on li curaren unes ferides al front i clatell.

Foren conduïts a la delegació perquè diguessin el nom del seu company de tasca contra les coses del proxim.

EL GOVERNADOR

El governador manifesta avui que en els sondeigs que ha fet quant a la situació de la vaga de transports, s'ha convençut que el conflicte ha esdevingut una lluita entre la classe patronal i el Sindicat Unit.

Cris, que és un error haver donat tal amplitud al conflicte d'un ofici determinat, però es fa un fet, i això augmenta les dificultats de solució, perquè s'hi barregen l'amor propi i els apassionaments de classe.

El governador no deixa de fer gestions, però ateneix sempre a la possibilitat de llur eficàcia, perquè fora equivocat creure que hi pot intervenir de qualsevol manera.

El senyor Portela ha fet cessió del seu que li correspon com a governador, a la Junta de Protecció a la Infància, de la qual entitat és un dels fundadors i vocal nat.

AL MOLL

Treballaren avui al moll del carbó 150 homes i 122 carros en la descargada de sis vapors.

Als altres molls 1.020 homes descarregaven 10 vaixells. D'aquells homes, 750 eren de la Germandat de Sant Pere Pescador, i 270 no associats.

NOVA REORGANITZACIÓ DE LA POLICIA

El governador civil ha manifestat que ha tingut conferències amb el cap superior de policia i han parlat d'una nova distribució del personal a fi que doni el major rendiment possible, i s'aconsegueixi la major eficàcia.

Quan el van visitar els comissaris ja els va dir que desitjava que la policia s'incorporés al moviment de Barcelona contra el terrorisme, confiant que la policia respondria als anhelos de la ciutat.

EL CONFLICTE DE LA CATALANA DEL GAS

Segons el governador, la delegació regia del Treball intervé en el conflicte de la Catalana del Gas.

Sembla que la direcció de la Catalana creu que el Sindicat del qual formen part els obrers no està constituït segons la llei.

Diu també la direcció que fa poc temps va concedir als obrers millores d'importància.

PER LA FAMILIA DEL NOI MEDIAYILLA

	Ptes.
Suma anterior...	1.509'55
J. R. A.	10'00
Un grup d'empleats...	25'00
J. G. A.	25'00
H. de T. C.	25'00
Total...	1.594'55

UNA CRIDA

El nou Comitè de Vaga crida tots els interessats en el ram de transports perquè demà acudim a la reunió que tindrà lloc al Saló de Sant Joan, vora l'Arc del Triomf, a les deu del matí, per a tractar de la tornada al treball.

LA RABASSA MORTA, EL CAP DEL GOVERN I L'INSTITUT AGRICOLA

El president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre ha dirigit al president del Consell de ministres la següent carta:

«Barcelona, 28 de juny de 1923.
Excel·lentíssim senyor marquès d'Alhucemas. — Distingit amic i respectable President. Causa general sorpresa la referència que publica la premsa d'una visita que feu a vostè una comissió de titolats «rabassaires» i parcers catalans, car segons la versió publicada manifesta vostè que el contracte de rabassa morta era una veritable iniquitat.

Per més que a Catalunya estem acostumats, especialment en aquests últims temps, no sols a la incomprensió absoluta per part dels governants dels nostres vitals problemes, sinó que rebem també greus injúries les nostres més volgues institucions, val a dir, per pensar per la meua part que no podia mereixer del cap del Govern aquell judici una institució venerable, que quan menys hauria d'inspirar-li respecte, si no afecte i admiració, per ésser un dels principals factors de riquesa i del benestar moral que a les comarques vinícoles de Catalunya s'estén a tots els elements de la producció, el mateix propietaris que conreadors, fent d'aquests una classe veritablement escollida, de la qual no hi ha cap jornalier o cultivador que no en desitgi formar part.

Vaig voler creure, repetixo, que no era cert, que hagués aplicat vostè tan injust qualificatiu a un contracte reconegut i regulat pel Codi Civil espanyol, i que en diverses modalitats, però conservant sempre l'essència, s'atorga cada dia a moltes comarques de Catalunya, sempre a la llum del dia, i moltes vegades, davant del dipositor de la fe pública. Mes, per molt bona voluntat que hagi tingut a resistir-me a donar crèdit a semblant imputació, la realitat fa esvaïr tot dubte, i aquesta realitat existeix al Diari de Sessions del Congrés dels diputats, corresponent al dia 21 del corrent.

«El leader» del fictici moviment rabassaire pronuncia les següents paraules: «Crec que puc dir, sense fallar a cap mena de respectes ni de cortesia, ni de relació personal, que el senyor president del Consell de ministres en la visita que li feren els rabassaires i parcers, en tractar d'una manera concreta, de les distintes formes contractuals a Catalunya, ens digné que al seu judici el contracte de rabassa morta era una iniquitat. Doncs, bé, del que es tracta és de modificar aquesta iniquitat.

Aquestes paraules, aquesta imputació tan greu, no s'han rectificat. Tot això, per més que estem acostumats a contemplar un abisme entre els governants i Catalunya, ens omple d'astorament i angúnia. Mes per si tinguéssiu vostè aquell expressat concepte de la nostra institució rural per falta de coneixement d'aquesta i el seu elevat criteri i patriotisme l'impulssessin a una doble rectificació, em complac a trametre-li un exemplar de l'obra «La Rabassa Morta a Catalunya», que acaba d'editar l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, de la meua presidència, i que és un complet estudi del contracte en qüestió i de les derivacions que presenta en

els actuals temps, fet a requeriment de l'Institut de Reformes Socials.

Espero, senyor President i distingit amic, que ha de mereixer l'atenció de vostè el dit treball.

El saluda afectuosament i es reitera de vostè atent amic i s. s. q. b. s. m. Carles de Fortuny.»

NOTA OFICIOSA

A la Capitania general es facilita la següent nota oficiosa:

«Algun periódic de tendència revolucionària ben marcada es dedica ara amb preferència a suposar a l'oficialitat de la guarnició en disparitat de criteri amb l'alt comandament quant a la intervenció i auxilis que aquest disposa amb relació a la vaga actual. Tal campanya és complement de la que sediciosament ve fent-se prop de la tropa amb el mateix fi. L'oficialitat de l'exercici és prou culta i conscient dels seus deures per a deixar de compartir en aquest cas l'actitud del comandament, que és la mateixa que es segueix en tots els països per tots els exercicis (ben recent és la decisiva intervenció militar en una altra vaga de transports a Bèlgica); però, encara que algun criteri fos distint teòricament l'homogeneïtat, disciplina i unitat de doctrines militars és perfecta en aquesta guarnició, i tots saben que al comandament corresponen les decisions i responsabilitats, i que amb discutir les primeres sols es produïrien perjudicis en el prestigi col·lectiu, que és el que busquen els enemics de la institució.

«Per fortuna la intervenció militar, sense haver obtingut ni molt menys la seva màxima eficàcia, ha evitat ja dies de fam a Barcelona i continuarà i fins incrementarà la seva tasca, segura que així complirà el seu deure.

«Es inútil voler sembrar el descontent entre els oficials o la tropa; l'esperit pur d'aquestes classes no es perjudica en unes setmanes de predicació tendenciosa, i al capítol general li sobra fermesa per a seguir complint el seu deure i continuar com autoritat judicial la investigació i persecució de fets i escrits que tendeixen a provocar en les tropes actes delictius. Mentre més s'intenti en aquest camí, més unida estarà l'oficialitat i les classes al seu alt comandament, i més obligat es sentirà aquest de vetllar per la disciplina i el prestigi de tots, que són els primers a desitjar que la normalitat es restableixi i que la ciutat recobri la seva prosperitat.

«També és convenient aclarir que l'esdevingut amb respecte a la sumaria que ha donat lloc a detencions no té l'extensió que la fantasia li dona: es tracta sols d'una significativa deserció en un sol regiment, de la desaparició d'una arma i de la invasió de les casernes de fulles sedicioses, iguals a les que s'han recollit en molts domicilis dels registrats. El cas mereix l'atenció de l'autoritat militar, però el troba petit per a la propaganda que es fa i no la preocupa.

EL CONFLICTE DE LA CATALANA DE GAS I ELECTRICITAT

El Sindicat Professional d'Empleats i Obrers de la Catalana de Gas i Electricitat convoca tots els seus afiliats a l'assemblea general extraordinària que tindrà lloc demà, diumenge, a les deu del matí al local del carrer de Ponent, 64, principal, per a donar-los compte de la marxa de les gestions realitzades prop de la Companyia i acordar la conducta a seguir.

Robatoris

Al moll de Pescadors han estat detinguts Tomàs Pedrol i Antoni Linares, els quals desembarcaven d'un bot una caixa plena de vidres, resultant que l'havien robat del moll de Sant Bertran.

Els agents d'autoritat sospitaren, perquè reconegueren en el Pedrol el qui feia pocs dies havien detingut per haver robat una caixa de plàtans.

A l'estació de França han estat detinguts Alexandre Marqués i Joan B. Huertas, s'apre-ns forçant caixes i robant ous.

En Pere Rahola reelegit president de l'Ateneu Barceloní

S'ha efectuat a l'Ateneu Barceloní la sessió reglamentària amb l'objecte de nomenar president per al propi exercici de 1923 a 1924, havent estat reelegit per unanimitat el president actual En Pere Rahola.

Cultura

Avui, a dos quarts de deu de la nit, tindrà lloc al Centre Aragonès la clausura del curs de les seves Escoles sota el següent programa:

Primer. — Obertura de l'Exposició Escolar.

Segon. — Demostració pràctica dels alumnes de piano.

Tercer. — Notes de curs.

Parlarà el director d'Estudis don Artur Aguilar sobre la tasca realitzada.

El president de la Secció d'Instrucció, don Juli Calvo Alfaro, desenrotllarà el tema: «El valor de la Pedagogia davant el ciutadà modern», i el president del Centre Aragonès don Rafael Ullad clourà oficialment el curs.

Als nostres subscriptors

A fi de no retardar la recepció del diari i les altres publicacions als amics i subscriptors que en aquesta època de l'any canvien de residència, els preguem que, en trametre'ns un canvi d'adreça, no deixin de detallar en lletra ben llegible:

Nom i cognom del subscriptor.
Residència habitual o antiga.
Nova residència, amb tots els detalls.

I publicació o lot a què estan subscript.

Ben entès que, per la complexitat dels nostres serveis, no responem de cap canvi, sigui temporari o definitiu, si s'omet qualsevol dels indicats detalls.

Per la tramesa del diari a fora, no augmenta la subscripció, si no és a l'estranger. Les altres publicacions o lots, augmenten 0'50 pessetes mensuals.

EN CÈSAR AUGUST TORRAS I FERRER

Membre de la Molt Il·lustre Junta d'Obra de la Parròquia de Nostra Dona dels Angels, Agent de Canvi i Borsa, President del Centre Excursionista de Catalunya i de la Lliga de Societats Excursionistes, de la Junta Directiva de la Societat d'Atracció de Forasters, Membre d'Honor del Club Alpi Francès, Fill adoptiu de la vila de Camprodon, etc., etc.

morí el dia 22 del corrent

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

El Rvd. Ecònom, la Molt Il·lustre Junta d'Obra i Clerecia de la parròquia de Nostra Dona dels Angels, la seva esposa Francisca de Sales Buixeda, fills Cèsar, Josep M., Montserrat, Maria, Oscar, Mercè, Sales (absent), Rosa i Enric, fills polítics Frederic Santasusana, Francesc de P. Xicoy i Mercè Julià, néta Montserrat, germana Eugènia, cosins i família tota, i les Juntes Directives del Centre Excursionista de Catalunya i de la Societat d'Atracció de Forasters, en assabentar de tan dolorosa pèrdua els amics i coneguts, els demanen una oració pel finit i que se serveixin assistir als funerals que, en bé de la seva ànima, se celebraran dilluns, dia 2 de juliol, a les deu, a l'església parroquial de Nostra Senyora dels Angels.

Les misses després de l'ofici i tot seguit la del perdó

El dol es dona per despendit.

No es convida particularment

L'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Primat de Tarragona, l'Excm. i Il·lm. Sr. Bisbe de Barcelona i altres prelats de Catalunya, han concedit les indulgències de consuetud.

Soler i Torra G.^{ans} Banquers

Rambla dels Estudis, 13, i Bonsuccès, 1

Negociem tots els cupons venciment 1.er de juliol

Compra i venda de valors — Ordres de Borsa

Girs sobre l'estranger

Canvi de monedes — Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia

Facilitem OR per a DUANES

AVIS

Participem als nostres oients que aviat anunciarem les condicions del servei de

CAIXES DE LLOGUER

la instal·lació de les quals s'està acabant i esperem inaugurar-la aviat

EPILEPSIA

O ACCIDENTS NERVIOSOS
es curen radicalment, per molt antic i rebel·l que arribi a ser el sofriment, prenent l'acreditat
Xarop anti-epilèptic URGELL
(Fórmula del doctor Bayés)

G. ALOMAR Vies urinàries. Curació ràpida i segura, mitjançant aparell especial. **ARIBAU, 6**, de 10 a 12 i de 4 a 6. Festius: de 10 a 12. Econòmica: **UNIO, 20**. De 5 a 7.

DR. GALLEGO Especialista Vies Urinàries. Comte de l'Assalt, 18. Festius: 9 a 1 i de 6 a 8

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes **Rda. Universitat, 6** Carrer Corta, 413
Telèf. 5510 A Telèf. 817 H

Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en Vixelles, Jocs de cafè, te, Serveis cristall, Bomboneres, Majòliques, etc., etc.

Vixelles angleses
Minton

Serveis oristall
Baccarat
Val Sant Lambert
Badalona

Decoració de Vixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetats efectuats als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès, Balmes i Comunitats Religioses.

Expedicions a Provincies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

FRANCESC FERRER ANGLADA

Les selectes xocolates elaborades pels Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopà de **JOSEP BIGOBBE**, carrer de la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

ELS TAN ANOMENATS CAMELS I BOMBONS MARCA "SOL" REGISTRADA

Es venen a les principals confiteries i colmadors de Barcelona, Madrid, a provincies. - **J. BERNABÉ BARCELONA**. Proveïdor de la Reial Casa.

Vida religiosa

Avui: La Commemoració de Sant Pau, apòstol; Sants Marsal, bisbe, i Caius, prevere, i Santes Emilià i Lucila, màrtirs. — Demà: La Preciosíssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist; Santa Elionor, verge.

Quaranta hores: Demà, a l'església de Sant Sever. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

La missa de demà: Dominica VI després de Pentecostès, color vermell.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de la Mercè, a la seva església, privilegiada, o a la del Pi, privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de la Nit Eucarística al Temple del Sagrat Cor del Tibidabo. — Demà, Torn de Sant Francesc d'Assís.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Santíssima Trinitat, a la mateixa capella.

— Diumenge VI després de Pentecostès. — Evangeli. — Mc, VIII, 1-9.

En aquells dies, com que una gran geruació tornava a seguir a Jesús i tampoc tenien res per menjar, crida Jesús els deixebles i els diu: «Me fa il·lusió aquesta gent; tres dies ha que són amb mi i no tenen res per menjar; si els deixo tornar-se'n de casa a casa, cauran esvalts pel camí. I n'hi ha que són vint i tres de lluny. Els deixebles li fan de resposta: «I en aquest desert, qui té prou pa per tant?» Jesús els demana: «Quants pans teniu?» «Set», responen ells. Llavors Jesús mana seure's tothom a terra, pren els set pans, i havent donat gràcies, els esbocina i els dona a sos deixebles que els comparteixin. I ells els compartiren entre el poble. Portaven encara uns quants peixos. Jesús que els beneix i mana també repartir-los. I tothom pogué menjar i sadollar-se. I encara se n'emportaren coves de bocins sobrats. I això que a menjar eren uns quatre mil. Llavors Jesús va fer tornar-se'n tothom a casa.

(De la «Folia Dominical» del bisbat de Barcelona, edició catalana.)
L'Apostolat de l'Oració de la parròquia de Sant Cugat va començar ahir un solemne Triduum al Sagrat Cor de Jesús. Ahir i avui hi ha hagut exposició del S. S., res del Sant Rosari, exercicis pia-

dosos en honor del I. C. de J. i sermó pel P. Cándid Rincón, C. M. I.

Demà es farà la conclusió del Triduum.

A dos quarts de vuit, missa de Comunió general amb plàtica. A les deu, amb exposició de S. D. N., solemne Ofici cantat per la capella de música de la parròquia i sermó pel predicador del Triduum. Després de l'Ofici es cantarà la devota absolta «Anima de Crist», quedant tot el dia de manifest el Senyor donant-li vetlla reverents sacerdots, senyors i senyores inscrits a l'Apostolat.

A les cinc de la tarda, Rosari, Trisagi, oració, exercici del Triduum i sermó pel citat P. Cándid Rincón. Després del sermó s'organitzarà la tradicional processó, acabant-se tan piadosos actes amb la benedicció, reserva solemne i cant de la «Salve» i «Professió de Fe».

Dilluns, dimarts i dimecres vinent, a les set del matí, continuaran els exercicis del mes del sagrat Cor.

Dijous, dia 5, de sis a vuit, se celebraran cinc misses a l'altar del Sagrat Cor, en sufragi dels associats difunts.

Tots els associats que assisteixin a la Comunió general poden guanyar indulgència aplicable a les ànimes del Purgatori.

— Solemnes cultes que l'Apostolat de l'Oració de Sant Miquel del Port dedicarà al Sagrat Cor de Jesús, amb motiu de la fi del mes que li ve dedicant:

Demà, a les vuit, missa de Comunió general amb plàtica que farà el reverend senyor director i escoltats cànecs per l'Escolania parroquial, augmentada.

A les deu, Ofici solemne amb el Senyor exposat al final de la funció de la tarda, donant vetlla d'honor els socis de l'Apostolat. Predicarà mossèn Jorj Planas, Pbr.; i a gran chor es cantarà una bella missa litúrgica.

A les sis, Sant Rosari, Trisagi solemne, sermó que dirà el P. Brú d'Igualada, caputxí; processó pel temple, reserva, «Angelus» i «Pater pro animabus et confratribus».

Seràn portants del talem els socis del Patronat Obrer de Sant Miquel del Port.

Dilluns vinent, a les nou, Ofici funeral i missa en sufragi dels germans difunts.

— Antiquíssima Confraria del Sant Crist, de la parròquia de Santa Maria de Jesús. Solemnes cultes que amb motiu de la seva festa principal celebrarà demà, festivitat de la formosíssima Sant de Nostre Senyor Jesucrist.

A les vuit del matí, missa de Comunió general per a tots els associats i altres devots del Sant Crist. Farà la plàtica el reverend senyor rector, director de la Confraria.

A les deu, solemne cant per l'Orfeó Montserrat, que dirigeix el senyor Pérez Moya. Després de l'Evangeli, predicarà el Rnd. Josep Noguer, Pbr.

A les sis de la tarda, Rosari, piadosos exercicis del Via-Crucis per la Secció de portants, amb cants apropiats en cada estació, cantats per la capella de música de la parròquia, seguitament sermó que dirà el Rnd. Jaume Plans, acabant-se amb l'adoració de la Imatge de Jesús Crucificat.

— Parròquia de Sant Agustí. — Demà, al

matí, se celebraran misses a les hores de costum. A les vuit, Comunió general de la Confraria del Roser. A les deu, Ofici. Durant la missa de dotze, el senyor rector explicarà un punt doctrinal.

A les tres de la tarda, Catecisme, i a les sis, res del Sant Rosari i visites al Santíssim i a la Verge.

— Diumenge vinent, últim dia del Triduum que dedicat al Sagrat Cor de Jesús ve celebrant-se a l'església parroquial de Betlem, es començarà a les sis de la tarda, i després del sermó que com en els dies anteriors predicarà el P. Joan Bta. Recolons, s'organitzarà la solemne processó de Reserva, a la qual assistiran representacions de les Associacions catòliques d'aquesta ciutat i la Banda de l'Asil Naval.

— Parròquia Major de Santa Anna. — L'Associació de Filles de Maria d'aquesta parròquia celebrarà demà, diumenge, la seva funció mensual amb els següents cultes: A dos quarts de nou, missa de Comunió general amb plàtica preparatòria pel reverend senyor don Pau Galcerán, prevere, Director de l'Associació; durant la Santa Missa la capella de música executarà escoltats motets eucarístics, acabant amb el cant de la Salve per les senyores associades.

A les dotze, missa i exercicis a la Santíssima Verge en el misteri de sa Immaculada Concepció, alternant amb cànecs pel Chor de senyores associades.

Durant l'istiu no es practicarà el dia de Retir.

Obituari

ENTERRAMENTS

N'Ignasi Carrera i Roura, Demà, a les onze del matí. Casa mortuòria, Balmes, 59.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Francisca Miret i Gil, vídua en primeres i segones nocces, respectivament, d'En Josep Surtol i En Josep Munt. Enterrada aquesta tarda, al cementiri de Sant Gervasi.

CAMISERIA SANS

Boqueria, 32

Gran assortit en corbates

Fira de Mostres de Sant Sebastià

La més important Fira de Mostres peninsular i Exposició d'Automòbils

Del 15 al 31 de juliol de 1923

Exposició Internacional a la qual concorren oficialment els EE. UU. Mexicanos i França.

Varietat de productes espanyols, anglesos, belgues, alemanys, italians, etc.

El termini d'inscripció acaba el dia 30 de juny.

Interessants festivals estiuencs. Espectacles de totes classes. Esplèndids allotjaments. Facilitat de comunicacions. No deixeu de visitar Sant Sebastià

DEL 15 al 31 DE JULIOL PROXIM

GRAN SETMANA AUTOMOBILISTA I MOTOCICLISTA

Gran setmana Automobilista i Motociclista del 21 al 28 de juliol, subvencionada pel Gran Kursaal de Sant Sebastià.

Sensacionals carreres d'automòbils de turisme, motocicletes, amb sidecars, ciclocars, etc.

Copes de SS. MM. els Reis don Alfons i donya Victòria.

Importants premis en metàl·lic.

Superba caravana per Guipúscoa, presidida per S. M. el Rei.

SANATORI

Naturista Ferrandiz 16 km. Barcelona. Nutrició, Raquitisme, Paràlisi, Ossos, Deformacions. — Preus des de 6 ptes. Tot inclòs. — Consultori: **MALLORCA, núm. 236**. — Telèfon 75 G.

Quaranta professors amb el títol de Mestres, Llicenciats, Doctors, Enginyers, Professors mercantils i diversos catedràtics.

LICEU-GARCIGÓY

2.ª Ensenyança, Batxillerat, Comerç, Indústries
Preparació especial per a setembre
Interns, Externs, mitja pensió.
València, 244, Hotel - Telèfon 1009 G.

la comissió mixta que estableix un promedi en els jornals a base dels que regelen en el gremi de construcció.

Els patrons presentaran les conclusions demà al governador civil.

A causa del petar que esclatà anit passada a la Federació Patronal la policia ha practicat dues detencions. Un dels detinguts és sindicalista de l'Unió de Barcelona.

Sembla que aquesta tarda, a les set, la policia es proposava donar una batuda al Sindicat per a detenir alguns individus.

DE GOVERNACIO

Madrid, 30, 2 matinalada
A Governació ha rebut aquesta matinalada als periodistes el sots-secretari, qui s'ha limitat a manifestar que a Barcelona no havia esdevingut res de particular.

CIVILS A BARCELONA

Còrdova. — Han marxat amb direcció a Barcelona, vint parelles de la guàrdia civil.

FOC AL MARROC

Tànger. — Duen de la zona francesa que s'estan cremant uns grans boscos de la regió de Mazara, amenaçant destruir la població de Kentra.

El foc fa grans progressos. Els habitants de la dita població estan aterritats, pel temor que arribi a incendiar-se el poble de municions, on hi ha gran quantitat d'explosius, el qual provocaria una espantosa catàstrofe.

S'han adoptat grans precaucions.

FESTA DE LA VELLESA

Pamplona. — Davant una gran gentada s'ha celebrat als Jardins de la Taconeria la Festa de la Vellesa.

Els jardins estaven exornats amb banderes.

Hi assistiren les autoritats i es pronunciaren alguns discursos.

Davant dels vells han desfilat els nens de les escoles i els gegants i nans.

Els vells han estat premiats i obsequiats amb un àpat, essent després passejats per la població en automòbils.

INCENDIS

Avila. — Ha quedat sufocat l'incendi de la fàbrica de farines de Santa Teresa.

S'ignoren, fins ara, les causes del sinistre.

Santander. — S'ha declarat un formidable incendi a la fàbrica de sabatilles situada a l'avinguda de la Reina Victòria, propietat d'Emili Sánchez.

Malgrat els esforços dels bombers, la fàbrica ha quedat destruïda abans de mitja hora.

Les pèrdues són d'importància.

A causa del sinistre quedaran en vaga forçosa més de 200 obrers que estaven ocupats en aquesta fàbrica.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 29 de juny de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 764.9, 763.9, 763.5.

Termòmetre sec: 21.3, 22.9, 22.1.

Termòmetre humit: 18.6, 18.8, 19.3.

Humitat (centèsimes de saturació): 75, 68, 75.

Dircció del vent: E. S. SO.

Velocitat del vent en metres per segon: 6, 3, 4.

Estat del cel: Quasi tapat. Quasi serè. Nuvols.

Classe de núvols: K.St.K., C.St., Fr.K.C.St.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 23.8; mínima, 18.0; mínima prop del sol: 17.0.

Oscil·lació termomètrica: 5.8.

Temperatura mitja: 20.9.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data: 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 103 km.

Observacions particulars: No cap.

El director, E. Alcóbé

El guàrdia municipal Joan Cereza Latorre volia fer marxar els venedors ambulants que s'estacionen sense permís davant del mercat d'Hostafranchs.

Sobradament se li ha atansat un subjecte i li ha donat un cop de

puny a la cara que l'ha obligat a anar a curar-se al dispensari del districte setè.

L'agressor ha desaparegut. Hom creu que feia companyia amb algun dels venedors que no volien anar-se'n del lloc al·ludit.

Vanos Cardús Portaferri, 10.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Ahí a la nit, en el ràpid, arriba de Madrid el nou capità general de les Balears En Ventura Fontan, el qual ahir al matí complimentà a les autoritats militars i a la nit embarcà cap a Palma de Mallorca.

Vanos, ombrells CLAPÉS

Ferran, 14 - Casa

JOIES VILANOVA Unió, 6.

- Vanos Casa NOU, Fernando, 30, costat església St. Jaume.

-DEPILATORI BELLESA treu d'arrel el pèl moixí, pèl de la cara i braços. Resultats pràctics. Venda en per.

Aigües Hotel Marti Obert St. Hilari

Informes i prospectes: Restaurant Marti - Barcelona

-Per a cines de familia

no hi ha com la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Organitzada per la seva Secció d'Esports, la Joventut Nacionalista

«Pau Claris» farà demà, diumenge, una visita a l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona.

—Sucre Sastre i Marqués, específic contra els cucs, i purga als nens.

— Vins marca Clariana

Xampany, Llicors, Rbla. Catalunya, 95

— La «Manufacture Parisienne», del Passeig de Gràcia, 115, s'encarrega d'executar plans i projectes en mobles de fons i mèdula, en cooperació amb els millors decoradors i moblistes.

Al carrer de Ribes caigué d'un tramvia Joan Martin Ferrer, de 19 anys, jornalier, i es va fer una ferida per esquinçament d'alguna gravetat al peu dret.

L'auxiliaren al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

-EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

De l'escola que En Joan Salvatella i Parellada té a Sans hem rebut una paperera amb litografia i relleus molt ben presentats.

Una noia de 19 anys que viu a una barraca de prop del Cementiri Vell, tingué la mala pensada de cercar raons a un matrimoni, i, com és natural, entre marit i muller la van deixar feta una llàstima i precisada a anar amb tota pressa al dispensari del Taulat.

Poc després ingressava al dispensari de Can Tunis una noia de 16 anys, que viu a una barraca de la

platja, la qual tenia el cap badat d'un cop de cadira que li va clavar el seu padastre, el qual havia arribat a casa deplorablement alcoholitzat. L'excel·lent ciutadà fou detingut.

I com que deu ésser una mala tongada pels que viuen en barraques, dues dones que habiten en unes del passeig de la Creu Coberta, es van fer malbé les cures a unglades, i un noi que habita a una barraca de Magòria, Antoni Pubill, d'onze anys, muntant un cavall del seu pare, caigué i es fracturà la clavícula dreta.

De Breda a Sant Hilari

ANADA I TORNADA: 7 PESSETES

LA HISPANO-HILARIENCA, combinació amb el tren lleuger de les 7.30 i correu de les 14.25. L'auto surt de seguida que arriba el tren, sense esperar el de Girona. Aquests també trobaran a Hostalrich, de la mateixa Empresa, un auto gros.

Per a bitllets de l'auto i del tren: Despatx Central dels F. C. de M. S. i A. Cortis Catalanes, 573. Barcelona.

Quan més atrefegat estava, durant la nit, un minyó de 20 anys, Apolloni Balbó Camero, espanyant un aparell a can Trius, carrer del Call, 16, va ésser sorprès per un sereno i conduït a la delegació.

- Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics, els trobareu a la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

La Junta Directiva del Salut Esport Club fa avinent que ha estat suspesa la funció de demà, per no ésser possible la seva representació disposant de material apropiat, com és costum en aquella societat, i mereix l'autor senyor Góngora, a conseqüència de la vaga de transports.

Oportunament s'anunciarà la data de la representació suspesa.

La Delegació Règia d'Ensenyament

Primari autoritza els mestres, els locals dels quals no estiguin en les degudes condicions de ventilació, perquè suprimixin la classe de la tarda, i prolonguin una hora de la matinal, en títol el que resta de curs.

— Banyeres, Waters, Lavabos, etc.

S. Verdader, Ronda Universitat, 9.

Amb motiu de la mort del seu president, don Cèsar A. Torras, s'han rebut al Centre Excursionista de Catalunya, moltes comunicacions de condol, entre les quals hi ha la del Club Alpin Francès, Centre Excursionista de Vich, Centre Excursionista de Sabadell, Ajuntament de Camprodon, Club Pirineu Terrassí, Centre Excursionista Montserrat, Centre de Lectura de Reus, Secció de Canigou del Club Alpin Francès, Centre Excursionista de la Comarca de Bages, Federación des Societats Pirineïtes, Foment Martinenc, Centre Excursionista del Vallès, Esport Ciclista Català, Grup Excursionista Mal Enrera, Grup Excursionista Marti-nenc, etc., etc.

El Centre Excursionista de Catalunya reagraia efusivament totes les entitats que han tramès el seu condol,

en la impossibilitat de fer-ho particularment.

NO US FIEU, comprador d'automòbil, d'un cotxe d'excessiva presentació; indagueu abans la seva construcció mecànica i compareu totes les seves parts i acabats, la cosa més essencial per a posseir un bon automòbil.

Ja no cal dir-vos que sols en els

“Hispano - Suiza”

trobareu el veritable cotxe de treball ferm, i en comprovar la seva duració, sereu un dels nostres millors propagandistes.

Agents exclusius per a Catalunya:

VALLET I BOFILL, S. en C.

Passeig de Gràcia, 26.

Bisbat

— El nostre venerable Prelat doctor Guillelmet ha fet una visita a les obres del temple parroquial de Sant Josep de Badalona.

— Ha finalitzat el termini per a la signatura dels opositors al darrer concurs a les rectories vacants en aquesta diòcesi.

— Ha circulat les invitacions l'apostolat de senyors per a l'Obra de la Preservació de la FE per a la solemne distribució de premis que demà tindrà lloc al Palau de la Música Catalana, a dos quarts de sis de la tarda, presidits pel senyor bisbe de Vich, doctor Francesc Muñoz i autoritats locals.

Acompanya les invitacions un selecte programa que desenvoluparan seccions d'alumnes d'alguns dels diferents Centres d'ensenyament que la benemèrita Obra sosté.

A la sala de descans del Palau estaran exposats els treballs escolars, podent ésser visitats la tarda de l'esmentat dia.

Si hi ha qui no ha rebut la invitació per haver-se absentat sa respectiva zeladora o president, poden reclamar-la a la senyoreta Josefina de Julià Vilari o a donya Amanda Casanovi i d'Oregon, en llurs respectius domicilis.

Dietari històric

30 de juny de 1818

S'INAUGURA EL PRIMER SERVEI DE DILIGENCIES ENTRE BARCELONA I VALENCIA

Per un retall permès atorgat l'any anterior una companyia catalana, s'establí aquest servei, consistent a fer dues vegades a la setmana, el trajecte d'act a València i tornada. Els carterals sortien d'act els dimarts, a les quatre de la tarda, i de València, els dissabtes, a la una de la tarda, portant el correu. Eren de vuit seients, sis a dintre i dos a fora, i tornaven a llur destinació els divendres, a les nou del matí, i els dimarts, a les quatre de la matinalada.

Segons el lloc que s'ocupava, es pagaven per tot el trajecte 19 i 15 duros, i els trajectes parcials de poble a poble es complaven a 7 i 5 rals i mig per llegua.

Feta aquest servei la Companyia «Mensajerías», i a l'any següent va establir les «Mensajerías de la Diligencia», dedicades a la carrega, establint-se un servei de València a Madrid.

La major seguretat de les carreteres, que s'anaven lliurant de bandiders, i les exigències del trànsit, feren que anys després es constituís la «Sociedad de Diligencias y Mensajerías de Cataluña», una veritable xarxa de comunicacions, amb cotxes de moltes, i que anaven diàriament d'act a Figueres i a Igualada, i quatre vegades per setmana de Barcelona a Manresa, tres a Lleida i dues a Saragossa.

Sortien les diligències de la Rambla, al costat de la Fonda d'Orient, on ara hi ha la caserna de la guàrdia civil, aleshores «Jefatura política», o Govern civil. Les altres tenien paradors als hostals del barri de Ribera o de Sant Antoni, de clàssics noms com els de Bona Sort, del Vallès, Montserrat, Alba, Sant Agustí, Violí, Girona (encara existent al carrer de l'Olí), Manresa, Montblanc, etcètera.

Sortien pel portals Nou i de Sant Antoni, i, per fer-ho moltes de matinalada, es donava una massa per als viat-

gers a la capella de Sant Angelo, al costat de l'administració situada a la Rambla.

Devia atènyer el servei tanta importància que se n'establí un de suplentari per a diverses localitats de Catalunya, que es va anomenar «La Coronilla de Aragón».

El modest ús de les sabines i magdes fortunes tingué ample desenvolupament, essent famoses les fondes del «Escudo de Francia», al carrer Nou de Sant Francesc, i la de les Quatre Nacions, on posaven la gent principal.

ESPIGOLAIRE

Polítiques

ACTE D'AFIRMACIO NACIONALISTA

El Casal Nacionalista de la Barceloneta ens assabenta, que per falta de temps no ha convidat particularment totes les entitats nacionalistes adherides a l'ideari de la Lliga Regionalista, així com els representants d'aquesta a l'Ajuntament, Mancomunitat i Parlament. Queden invitats tots al dit acte d'afirmació nacionalista, que es realitzarà aquesta nit a dos quarts de deu.

L'ACCIO RADICAL CATALANA A PARIS

Avui, a les nou del vespre, el doctor Francesc Montañà, donarà una conferència a l'Acció Radical francesa de París sobre el tema: «Els partits d'esquerra a Catalunya».

A VILAFRANCA

El dia de Sant Pere se celebrà a Vilafanica del Penedès un aplec d'Acció Catalana.

A l'atribuïda dels oradors hi hagueren sardanes a la Rambla, a càrrec de la cobla «L'Empordanesa», de Palafrugell.

Seguidament començà, davant de concurs nombros, el miting al Teatre Principal. En el públic hi havia moltes vilafranquines.

Parlaren els senyors Antoni Gallemlí, Elies Rogent, Ventura Gassol, Josep Grant i Sala i Jaume Bofill i Matas.

Tots foren aplaudits, especialment en llurs atacs als enemics de Catalunya.

Després se celebrà un banquet, acabat el qual es pronunciaren brindis patriòtics.

ARRIBATS

Avui arribaren de Madrid els diputats a Cortes senyors Pla i Deniel, Albó i Rodés.

Generalitat

La Comissió provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció de Comptes municipals:

— Dictàmens proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de les Franqueses, Martorell, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Pere de Riudevitlles i Sant Vicenç de Llavaneres, corresponents a l'any 1920-21, de Castellar del Riu i Sant Joan de Fàbregas, corresponents a l'any 1921-22.

Aquest matí el president d'aquesta Diputació senyor Valls i Puigllat complimentà el nou governador civil.

DIPÓSIT

de l'Escola Superior d'Agricultura

Fabricació d'olis, per A. Matons 6

Les vaques i la producció de llet, per Rossell i Vilà 6

Anàlisi d'adobs, per F. Novelles 3

Indústries de la llet, per Soler i Coll 4

L'art de fer bon vi, per J. Raventós 6

La reproducció i l'herència en el bestiar, per Rossell i Vilà 4

Demaneu-les a EDITORIAL POLÍGLOTA, Petritxol, 8.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Discurs del cap del govern francès

París, 29. — Sessió del Senat. — En discutir-se aquesta tarda els crèdits per a l'ocupació del Ruhr, el president del Consell de ministres, senyor Poincaré, pronuncia un extens discurs, fent, en síntesi, les següents manifestacions:

Les despeses que origina l'ocupació del Ruhr, van a càrrec de tres potències aliades; però no cal oblidar que es realitzen en interès de tots els aliats.

«Vull demostrar — digué — una vegada més davant de l'estranger — el mateix davant dels poders temporals que davant del poder espiritual — com resulten justificades les mesures que hem pres i hem de prendre si és necessari, respecte d'un deutor recalcitrant com és Alemanya.

Fa una ràpida història de la qüestió de les reparacions, fins arribar a l'ocupació del Ruhr, i afegeix, remarcant bé les paraules:

«Si haguéssim tingut mires o intents militars, hauríem ocupat la vall del Mein, dividint d'aquesta forma a Alemanya en dos trossos, ja que l'únic que ens vam imposar fou assenyalar i exercir una acció de caràcter econòmic que resultés d'eficàcia.

Per això ocupem el Ruhr, caixa de cabells del deutor recalcitrant, i segons frase de Bonar Law, «vena jugular» d'Alemanya.

Parla després el senyor Poincaré del que Alemanya — que és qui ho ha inventat — en diu «resistència passiva». — Havas.

Diu que la tal resistència no té res de «passiva» i afirma que és, pel contrari, «activa» i ben activa.

«La idea de tal resistència, nasqué a Berlín i fou emparada pel govern i pels grans industrials alemanys, sense que sobre d'ella s'hagin encara format una idea molt completa a l'estranger, no solament entre les potències temporals, sinó en el Vaticà, puix tampoc la Santa Seu està lliure d'errors.

Hauríem preferit no recórrer a cap acte de força però no tinguérem altre remei que adoptar les mesures coercitives que han estat aplicades, havent d'afegir que en aquestes mesures seguim i seguirem, malgrat tot, mentre no obtinguem l'èxit que ens havem proposat perseguir a tota costa.

Francia, victoriosa, no vol deixar perdre el fruit de la seva victòria i està resolta a imposar la seva voluntat damunt de la dels vençuts, d'aquests vençuts que no volen donar-se per tals.

Amb unanimitat de 298 votants, han estat aprovats els crèdits demanats pel govern, per atendre a les despeses al Ruhr.

Després de retre tribut als ferroviaris francesos que estan prestant servei en el Ruhr, parla el president dels actes de sabotatge realitzats pels alemanys i de com les autoritats franco-belgues han respost i segueixen responenent a aquesta singularíssima manifestació de la resistència passiva.

Hem replicat — diu — a aquest sabotatge sistemàtic, per mitjà d'una espècie de bloqueig, que s'exerceix a la sortida dels territoris ocupats, però tan sols sobre la hulla i els metalls i sense tocar per a res els queviures, perquè aquests circulen lliurement per tot el Ruhr, i entren en el sentit el més petit destorb.

Consti, doncs, que les tropes d'ocupació no viuen sobre aquella comarca, sinó que la seva manutenció està completament assegurada amb producció de fora del territori alemany.

Després explica com fou el propòsit de privar a França de carbó i de coque, el que portà a Alemanya a practicar la resistència passiva, puix Alemanya coneixia, millor que ningú, la situació de les fàbriques del Nord de França.

Dos bé, afegeix el senyor Poincaré, hem pogut trametre a França totes les existències de coque i de carbó que a conseqüència d'aquesta espècie de bloqueig estaven immobilitzats al Ruhr.

Alemanya, perquè continuï la resistència passiva, reparteix socorsos als obrers miners, carrilaires i industrials i l'únic que aconsegueix amb això és agreujar més la situació i embrollar-se en un circulo viciós del qual, sigui dit de pas, res fa en absolut per a sortir-ne.

Són molts els casos que es donen que algun industrial alemany trac-

ti de posar-se en comunicació amb industrials i polítics francesos i no cal dir que sempre se'm dona compte d'això i que sempre són malaguiats aquells intents.

Unes vegades confia Alemanya que van a intervenir els nostres aliats i altres creu que la seva salvació està en veure's desanimar-nos i cansar-nos; doncs bé: Alemanya està equivocada del tot.

Donarem a conèixer les nostres voluntats essencials i no les modificarem en res; volam que es compleixi estrictament el Tractat.

D'acord França i Bèlgica, decidirem no examinar cap proposició alemanya fins que aquesta cessi en la seva resistència passiva.

No evacuarem el territori del Ruhr sinó en la mesura i proporció que Alemanya faci efectius els pagaments; això va fer Alemanya després de la guerra del 70.

L'únic mitjà d'obligar a Alemanya a que ens pagui és precisament que el Govern del Reich vulgui recuperar el Ruhr.

Per això rebutgem tota acusació d'imperialisme, ja que nosaltres no volem altra cosa que tenir ocupat el Ruhr fins que Alemanya ens pagui el que ens deu.

Les darreres proposicions alemanyes mancaven de seriositat i per això no mereixen contesta.

Que no ho entén així Alemanya; què hi farem tant pitjor per ella, ja que no abandonarem la riquíssima penya del Ruhr fins que compleixi els compromisos que té contra.

Tornarem endarrera? Tornar a passar el Rhin abans que hagi arribat aquest moment? No. Seria donar ocasió a Alemanya per a creure que ens havia vençut, que havia aconseguit una victòria, que ens havia deixat humiliats.

Què passaria aleshores? A quantes bogeries no donaria això ocasió? Les tropes franceses estan en el Ruhr no solament per a defensar el Tractat signat, sinó també a la pròpia República alemanya contra ella mateixa i contra les aberracions nacionalistes.

Donaran compliment aquestes tropes a l'obra de justícia i de pau que tenen impresa i fent-ho així una vegada més mereixen bé de la Pàtria. Terminat el discurs del President i abans de procedir-se a la votació referent als crèdits demanats pel Govern per atendre les despeses d'ocupació del Ruhr, alguns senadors demanen la paraula sobre la carta del Sant Pare.

El senyor François Albert pregunta al senyor Poincaré quina actitud pensa adoptar el Govern davant la nova situació creada, contestant el President del Consell:

Només conec França i la República.

El senyor François Saint Maur, catòlic, declara que segueix essent partidari de l'ocupació del Ruhr.

El comte de Blois diu que no hi ha cap incompatibilitat entre els seus deures de catòlic i els seus deures de francès.

Tinc molt de respecte al Sant Pare per a tot el que es refereix al dogma i a la disciplina catòlica, però guardo en absolut la meua llibertat per a tot el que atany a la política interior i exterior de França.

El senyor Gallet, radical, expressa el seu sentiment per haver votat a favor dels crèdits per a l'ambaixada del Vaticà.

Vaig a votar pels crèdits per al Ruhr, però he de fer-ho donant al meu vot el significat d'aprovació al Govern i a l'ensenyament d'acarnissada protesta contra aquells que neguen sabent-ho la justícia de la causa seguida per França i no la volen reconèixer.

El senyor Solvay, president de la Comissió de Negocis estrangers, manifesta per últim.

Em sembla sobradament necessari que se sàpiga a l'estranger que aprovem en absolut les declaracions del senyor Poincaré i que aquest és el sentit que donem als nostres vots en adoptar el projecte de crèdits per al Ruhr. — Havas.

El Dr. Cuno a Hamburg

Brema, 30. — En la Cambra de Comerç d'aquesta ciutat el canceller Cuno ha pronunciat un discurs afirmant que la resistència passiva la origina la voluntat unànime del poble.

A la nit el senyor Cuno marxà cap a Hamburg. — Havas.

Un discurs del canceller alemany

Berlín, 29. — En la sessió de clausura de la Dieta de Westfàlia el canceller Cuno pronuncia un discurs dient que la unió de Renània a Prússia és intangible. Declara que no podria ésser descoberta cap forma més o menys encoberta d'anèxio a una altra potència, ni amb l'establiment d'una gendarmeria internacional o d'un control per part de les potències aliades.

Després de donar les gràcies a les poblacions dels països ocupats per l'actitud en què s'han sabut mantenir el canceller preconitza la continuació de la resistència passiva i aconsella calma i reflexió, afegint que el Reich, com el Govern prussià i tots els estats alemanys, estan d'acord sobre l'actitud que han d'adoptar en el concernent a l'ordre exterior. — Havas.

El procés Judet

París, 29. — En reprendre's la vista de l'assumpte Judet, el president pregunta al processat quines són les seves notícies i què ha de dir sobre unes cartes que portava a la maleta la senyora Brossard.

Contesta el processat: Eren simples correspondències periodístiques amb destinació a amics seus de Suïssa, i he de fer constar que no se les hi donà cap importància sinó després de les revelacions fetes per la senyora Brossard.

El president llegeix paràgrafs d'algunes cartes, en els quals l'autor, o sigui Judet, formulava judicis bastant aspres sobre la política anglesa. L'advocat defensor protesta que només s'hagin llegit extractes de les cartes, vista la qual cosa el president ordena que siguin llegides íntegres.

A preguntes del president, el processat recorda que aleshores fou quan la censura prohibí la publicació de «L'Eclair», i digué que allò era degut a que havia publicat documents de procedència alemanya molt importants per a l'opinió francesa.

El president dóna lectura a diversos documents alemanys de data 1917, en els quals es donaven instruccions amb destinació a la premsa alemanya perquè no escatimés, ans al contrari, que no cessés en llurs atacs contra Judet, ni tampoc en el que afectava als conservadors i als bonapartistes francesos.

En aquestes instruccions troba l'acusació la prova de que Alemanya tractava de despistar l'opinió francesa sobre l'actuació de Judet i amb l'objecte d'impedir que fossin vistos els triplics d'aquest.

El processat contesta que en aquella època no era director de «L'Eclair». Amb això es dona per acabada la sessió. — Havas.

Als teatres de Budapest no s'hi pot arribar tard

Budapest, 29. — El tribunal central ha condemnat a un empresari de teatres a un mes de presó i quinze mil coronas hongareses de multa, per haver permès entrar al pati de butaques, estant aixecat el teló, a tres espectadors que havien arribat retrassats. — Havas.

Els francesos al Marroc

Marroc, 29. — El grup mòbil francès, ha rebut la submissió de 1.350 famílies mores. — Havas.

Fàbriques de Duisburg que pleguen

Duisburg, 30. — La fàbrica Phoenix que ocupava 51 mil obrers ha cessat de treballar per manca de matèries primes. — Havas.

Desordres a Reggio

Roma, 30. — Segons els periòdics d'aquesta capital a conseqüència de l'atemptat que es perpetrà en la persona del cap feixista d'ella regió de Reggio Emilio, un grup de feixistes incendià, en concepte de represàlies, la Cambra del Treball de la ciutat de Reggio. Entre feixistes i obrers es produí una batucada, resultant mort un obrer. — Havas.

La Societat de les Nacions

París, 30. — Segons «L'Echo de Paris» el senyor Hanotaux proposarà que es reuniran el dia dos del pròxim juliol el Consell executiu de la Societat de Nacions, amb l'objecte de fer una revisió de les nòmines que cobra el personal del Secretariat General i l'Oficina Internacional del Treball. — Havas.

L'Estatut de Tànger

Londres, 29. — En el Ministeri de negocis Estrangers han començat aquest matí les reunions dels perits anglo-hispano-francescos, encarregats d'estudiar la qüestió de Tànger.

Es creu que les sessions no duraran menys d'una setmana.

Abans de traslladar-se el primer perit francès, senyor Beaumarchais al Ministeri de Negocis Estrangers, celebrà una detinguda conferència amb l'ambaixador de França a Londres, durant la qual examinaren els diferents aspectes dels assumptes de Tànger que va a ésser discutits. — Havas.

Londres, 30. — El «Daily Express» diu que la Gran Bretanya desitja una garantia en virtut de la qual tingui la seguretat que Tànger no arribarà a ésser un dia un segon Gibraltar que pugui posar en perill la situació que disfruta al Mediterrani.

El fi que es proposa el Govern britànic és que Tànger arribi a ésser un port internacional amb idèntics drets comercials per a tothom.

En el pla britànic es preveu la instal·lació a Tànger d'una Municipalitat o Ajuntament que tingui representants de totes les nacions aliades o que tenen interessos a Tànger, el qual estaria encarregat de l'administració de la ciutat. — Havas.

Els francesos ocupen Handen i Edisborn

Coblença, 30. — Les tropes franceses d'ocupació s'han possessonat de l'estació i del poble d'Handen de la línia de Darmstadt a Francofort i del poble, l'estació d'Edisborn, de la línia de Francofort a Kronberg.

Ambdues localitats estan enclavades al cap de pont de Magúncia i han estat ocupades com a acte de sanció pels sabotatges comesos en la línia de Magúncia a Worms. — Havas.

El comerç entre França i Espanya

París, 30. — En la sessió nocturna últimament celebrada per la Cambra dels Diputats s'entaulà a dos quarts de cinc de la matinada una animada controvèrsia sobre la qüestió del tancament de fronteres als vins importats de l'estranger.

El senyor Barnagerey, diputat pels Baixos Pirineus, advertí el perill de provocar represàlies per part d'Espanya si s'adoptés aquella mesura, i invità al ministre d'Agricultura a posar-se d'acord amb el de Comerç per a evitar l'adopció de qualsevol mesura que pogués portar desagradables conseqüències per a la producció nacional.

El ministre d'Agricultura afirmà que el Govern s'esforça a conciliar tots els interessos nacionals.

El president del Consell — afegí — prossegueix les negociacions animat d'aquest mateix esperit.

A petició dels ministres interessats en aquest assumpte, la Cambra ajornà aquest debat fins acabar les negociacions. — Havas.

Els Reis de Romania a Bucarest

Bucarest, 30. — Procedent de Polònia han tornat els Reis de Romania. — Havas.

La Conferència dels països bàltics

Riga, 30. — Per al dia 9 del pròxim juliol està anunciada una nova Conferència de països bàltics. — Havas.

Vaga imminent de metal·lúrgics a Alemanya

Berlín, 30. — Es considera imminent la vaga de 250.000 obrers metal·lúrgics, a causa de l'actual desproporció dels salaris. — Havas.

Nou leader laborista anglès

Londres, 30. — En substitució del senyor Webb, ha estat elegit el senyor Ramsay Macdonal, president executiu nacional pel partit laborista britànic. — Havas.

Les negociacions russo-japoneses

Toquio, 30. — Han començat ja les converses preliminars per a les negociacions russo-japoneses. — Havas.

Alemanys condemnats a mort a Magúncia

Magúncia, 30. — El Consell de guerra celebrat en aquesta població ha condemnat a mort set alemanys que la nit del 25 de l'actual intentaren fer descarrillar l'express de Wiesbaden a Estrasburg. Un altre individu ha estat condemnat a treballs forçats a perpetuïtat pel dit motiu. — Havas.

A la Dieta Saxona

Dresde, 30. — La sessió d'ahir de la Dieta saxona acabà rebutjant-se una moció de desconfiança presentada contra el president senyor Zeigner. Aquest declarà que mai havia dirigit cap crítica contra la política interior del Reich sinó que considerava impossible que continués l'actual Gabinet del canceller Cuno. Afegí el senyor Zeigner que al seu judici havien d'entaular-se immediatament les negociacions amb França i Bèlgica. «No comparteixo de cap manera — acabà dient — l'optimisme de les dretes, car una gran part del poble alemany està molt cansada ja i es mostra molt desitjosa de que s'acabi l'actual situació. — Havas.

El govern belga

Brusselles, 30. — Sota la presidència del senyor Theunis els ministres belgues han celebrat una reunió per a canviar impressions sobre els temes que està concertada la declaració de ministeri.

Es suposa que ahir també el senyor Theunis cometé a la signatura del rei Albert el decret retirant la dimissió de l'anterior Gabinet. — Havas.

Brusselles, 30. — El «Monitor» d'avui publica un decret retirant ja dimissió de l'últim Gabinet. — Havas.

L'actitud d'Anglaterra

Londres, 30. — Comunica l'Agència Reuter que als cirkles autoritzats es creu que la solució de la crisi belga posa fi als obstacles amb que topava perquè els francesos la resposta francesa al recent qüestionari britànic.

Als dits cirkles es creu que Anglaterra rebra molt aviat l'esmentada resposta, i així s'entrarà en un període d'actives negociacions entre els aliats.

Als dits cirkles s'opina que la nota alemanya mereix resposta esperant que els aliats trobaran un mitjà de presentar una resposta col·lectiva al Reich. — Havas.

Maniobres dels nacionalistes alemanys

Berlín, 30. — Al «Berliner Tagblatt» hi comuniquen de Stuttgart que la nit del 24 de juny celebraren una reunió cinc mil afiliats al partit nacional socialista, dedicant-se a executar exercicis militars. Després d'això, procediren a la benedicció de llurs banderes, sense que les autoritats locals intervinguessin en el curs de llurs maniobres. — Havas.

Berlín, 30. — El «Vorwaerts» denuncia l'existència d'una oficina d'informació nacionalista que està afiliada a la Reichswehr. Segons el dit periòdic, l'esmentada oficina té nombroses sucursals que es dediquen a controlar l'organització dels partits d'esquerra. — Havas.

La Cambra francesa aproba el pressupost

París, 30. — En la sessió que celebrà ahir la Cambra dels Diputats fou aprovat per 437 vots contra 168 el pressupost general que regirà durant el corrent any de 1923. Malgrat l'oposició que han fet els diputats socialistes i els radicals-socialistes fou aprovada certa clàusula addicional aprovada pel Govern per 418 vots contra 168. En la dita clàusula s'estipula que el dit pressupost de 1923 continuï vàlid per al pròxim any de 1924, d'acord amb els desigs reiteradament exposats pel president Poincaré. Per consegüent la Cambra votà, en votació privada l'autorització i la percepció dels impostos corresponents, cions que es creguin necessaries per al corresponent exercici de 1924. — Havas.

Bomba a un tren belga

Duisburg, 30. — Ha esclatat una bomba a l'interior d'un tren belga de permisionaris que sortia d'aquesta ciutat.

Els vagons han quedat completament destruïts.

Han resultat 9 morts i 25 ferits. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

El separatisme d'En Bergamín

«Yo, en mi paso por el ministerio de Hacienda, evité que a estas horas estuviéramos aislados, sobre todo a causa del Arancel, con vistas a Cataluña, confeccionado por el Sr. Cambó. Lo rebajé, y merced a eso obtuve ventajas para España.»

(Paraules d'En Francesc Bergamín)

HEUS ací un ex-ministre de Finances de l'Estat espanyol que creu i diu que, perjudicant Catalunya, afavoreix Espanya. És un cas nu i cru de separatisme. No solament el senyor Bergamín considera que Catalunya no és Espanya, sinó que creu incompatibles i contradictoris els interessos dels dos països que ell veu en el fons de la seva ànima diferents i hostils. Mai segurament cap ministre o ex-ministre de cap país del món no haurà parlat així de cap part del país que regeix o ha regit.

Quan a Madrid i entre els ministres i ex-ministres es donen aquests casos fulminants de separatisme, quina estranyesa pot causar que a Barcelona sigui cada dia més gran el nombre dels separatistes? Davant aquests exemples colpidors, confessem que nosaltres mateixos ens sentiríem atrets irresistiblement a les solucions més extremes, si no fos precisament per la consideració que, quan tots els enemics de la causa catalana coincideixen en aquesta concepció separatista del nostre problema, potser no sigui aquesta concepció la més adequada a la futura grandesa i llibertat de Catalunya. El nostre recel més viu en contra de la concepció separatista és, doncs, fonamentat en aquesta mateixa concepció separatista del nostre problema per part dels Garcia Prieto i els Bergamín, els ABC i els Imparcial, de la política i de la premsa espanyola. Cal notar que parlem de concepció i no de solució, car és molt possible que aquesta mateixa concepció irreductiblement separatista del nostre problema pels polítics i la premsa de Madrid faci inevitable la solució separatista.

Hi ha, a més a més, en les breus paraules d'En Bergamín tot el procés de la decadència espanyola. En Bergamín ha volgut afavorir Espanya perjudicant Catalunya. I en realitat ha perjudicat Catalunya i Espanya.

En aquesta guerra dels aranzels, a la qual alludeix amb tanta inoportunitat, Espanya ha estat vençuda. La balança comercial espanyola ha tingut l'any 1922 un dèficit de 1.583 milions de pessetes. Durant el primer trimestre de l'any actual, mentre el dèficit total de la balança comercial francesa ha augmentat en 890 milions de francs, el comerç amb Espanya ha proporcionat a França un superàvit de 112 milions de francs. Aquesta és l'obra del senyor Bergamín. Espanya ha estat comercialment envaïda. En la guerra econòmica ha estat vençuda.

El govern de concentració liberal prossegueix l'obra del senyor Bergamín. Ha presentat a les Corts el projecte de prorrogar per un any la facultat concedida al govern per a concertar tractats de comerç amb els països estrangers, atorgant-los avantatges d'aranzels que excedeixin del vint per cent per sota de la segona columna aranzelària. Ha publicat un Reial Decret rebaixant les tarifes d'entrada de certs articles manufacturats. Liberals i conservadors coincideixen en la seva actitud contra Catalunya, sense deturar-los, en llur concepció separatista del problema català, ni la consideració que aquesta actitud anticatalana perjudica també greument Espanya.

Incomprensió o desamor?

Els judicis dels polítics i de la premsa madrilenya sobre els nostres afers

Un judici recent de W. Fernández Florez

Retindrem ahir un judici antic de l'Unamuno per a constatar que en els judicis dels polítics i la premsa madrilenya, no hi ha tan sols incomprensió, sinó també desamor.

Avui reproduïrem, com a confirmació de la mateixa tesi, uns paràgrafs de les «Impresiones de un hombre de buena fe», que publica a «ABC» un escriptor castellà ordinàriament tan ponderat i tan subtil com W. Fernández Florez.

Diu:

«En la última sesión del Congreso, el Sr. Besteiro ha formulado una importante casación, una acusación de doble filo, que hería por igual a los hombres de la Lliga catalana y a

los gobernantes españoles.

Los regionalistas — dijo — han venido más de una vez a formular peticiones autonomistas y han cedido ante la concesión de ventajas aranzelarias.

La mayoría liberal asintió a estas palabras, como si estas palabras no entrásemen para los Gobiernos del régimen una justísima inculpatión de haber paliado con cohechos lo que debieran resolver con acciones de mando, dignamente, por procedimientos confesables y legales, y no a costa del progreso industrial y del bienestar económico del pueblo.

Ese fue el procedimiento; ese, que denuncia el Sr. Besteiro. Así se ha llegado a empobrecer al país y a

complicar, hasta extremos de difícilísima solución, el grave problema de Cataluña. La Lliga ha explotado un sentimiento, trasplantándolo a medida de su conveniencia, para servir la codicia sin límites de una parte de la clase patronal catalana. La Lliga adoptaba — es bien notorio — una doble personalidad en Madrid, la de quien aspira a robustecer los vínculos de unión entre Cataluña y el resto de España, y en Cataluña la de quien sugiere la desesperanza e incita a cortar las amarras que arastran a la perdición. En este juego le ocurrió a la Lliga lo que a aquel hombre de la novela de Stevenson, inventor de un brebaje que le permitía separar físicamente su yo virtuoso de su yo inmoral. Últimamente, ya no puede recuperar su forma primitiva. Y se asusta. Y prepara su desaparición, como el personaje del novelista inglés. Esos hombres tenían interés en que el problema que planteaban no alcanzase nunca solución, porque esa solución podría perjudicarles en su egoísmo. Hay en ellos una característica abominable, sus cálculos, sus especulaciones burguesas, a costa de un sentimiento popular. Eran y son de la misma calaña de los políticos que padecemos en Madrid, y si los ideales que ellos explotaron triunfasen alguna vez, la primera medida de salud de Cataluña sería extirparlos de su vida pública.

En tots aquests atacs extemporanis i injustos a la Lliga hi veiem barrejats la incomprensió i el desamor. Així, un escriptor generalment elegant arriba fins a l'insult i la grogueria. Un home diria que sota les ratlles escrites, s'hi veu bategar l'odi a la riquesa catalana. Afegeix:

«La falta de evolución en la industria catalana (recuérdense aquellos husos del año 50, de que habló España desde el ministerio de Fomento) fue culpa de los regionalistas, que arrancaron de los Gobiernos nacionales concesiones aduaneras abusivas, desquiciadas, con las que se amparaba una producción deficiente que, sometida a una competencia, no tendría más remedio que evolucionar, mejorando con ventaja futura para ella e inmediata para el país. A esa labor mezquina, equivocada, cuya ilicitud pagó España entera, Cataluña inclusive, lo han sacrificado todo los regionalistas. No hay entre ellos un solo hombre que tenga la grandeza espiritual, la elevación de miras que correspondía a las aspiraciones que decían tener. Para el gran talento de Cambó hemos tenido siempre un profundo respeto. Pero quien repase serenamente la labor de los hombres de la Lliga, no puede dejar de advertir que sus actos y sus palabras acusaban más la existencia del tendero ansioso de multiplicar sus ganancias, que la del romántico que vibrase bajo la fuerza emotiva de un puro ideal de redención.»

Aquesta suficiència amb què parlen de la manca d'evolució de la indústria catalana els representants d'un sector ètic que amb prou feines ha sortit del pasturatge i de l'agricultura de secat, i per al qual l'agricultura de regadiu ja constitueix una mena d'«agiotage» escandalós, és veritablement còmica.

I aquesta prova de la barreja de la incomprensió i el desamor és més greu, car l'autor sembla menat per un desig de comprensió i de simpatia. Aquest escriptor castellà vol conèixer i vol estimar Catalunya, però prejudicis ètnics són més forts que ell mateix.

I així acaba dient, contradictòriament:

«Decían: «Nuestro problema es sentimental», y alargaban las manos bajo las mesas de los ministros para recoger las suculentas tarifas aduaneras.

Eran... como todos. Como quienes sucumbían a sus presiones, como estos polítriquillos que creían — infelices! — que se podía conjurar la gran cuestión de las aspiraciones catalanas, la protesta creciente de un pueblo culto y trabajador contra un Estado decrepito y concusionario, favoreciendo a Empresas comerciales o bancarias afectas a la Lliga, o regalando a ésta unas cuantas actas de diputados o senadores.

Así se derrumba todo por la fadera del fracaso, y por culpa de unos y de otros el mal tiene ya difícil remedio; se pierde ahora el tiempo en palabrería sin interés. Y cuando se dicen algunas crudezas como las que en su discurso expuso el Sr. Estadella, en el Senado, el cóncave cree cumplir con su deber, alborotando y ahogando la voz delator...

Això no és ben bé Sinesio Delgado. Però, enfondint una mica, hi trobareu el mateix motor sentimental...

A L'ESTACIÓ

COM que el meu amic íntim, en el seu telegrama, només deia que arribaria a la nit, sense precisar en quin tren, i n'hi havia dos de possibles, l'un a les deu i l'altre a les dotze, vaig decidir-me a anar a passar la vetlla a l'estació. Era, anturament, el meu deure, d'esser-hi a l'arribada del tren de les deu, però ja comprenia que el meu amic no apareixeria sinó a la mitja nit, — al capdavant, l'hora més escaient per a una aparició. M'hauria jugat qualsevol cosa que, el meu amic, de cap de les passades no vindria abans. Jo era, doncs, lliure d'anar a un cafè, a un cinema o a un teatre, per no aixecar-me fins a tres quarts de dotze. A tres quarts de dotze en un cafè només hi romanen les parelles que ja fa temps que són casades, en el cinema comencen aquella quarta part que ja heu vist tot seguit d'entrar, i al teatre, fet i fet, ja endevinen quin serà el desenllaç. Però jo tenia una voluntat sorda, sorrida, d'oferir un sacrifici ombrívol a l'amistat gentil. Estava decidit a romandre dues hores a l'estació. Confessaré que vaig tenir la feblesa de comprar un diari. Us farà somriure, i amb tota la raó, la idea de creure que un estret com és un diari, que ben plegat el podeu dur a la butxaca de l'armilla, hagi arribat a semblar una solució a un home que té dues hores de coll. A més, jo, per fer-me càrrec d'un diari, l'he de llegir de pressa. Si provo de llegir-lo a poc a poc, penso en altres coses. Si provo de tornar a llegir a poc a poc allò que he deixat estar per qualsevol insípida escapada imaginativa, aleshores no ho entenc. Jo no puc llegir un diari de cap a cap d'una ratlla, i després de l'altre, com qui llaurés resignadament amb la vista. He de llegir en zig-zag.

Vaig consumir, doncs, el meu diari en els cinc minuts d'esperar el tren de les deu. Recordo que els editorials no eren més que sabonera, i els telegrams gairebé tots reproduïts de l'edició del matí; acabaven d'omplir aquelles fulles enganyoses una llista de títols del Deute amortitzats, un extens butlletí meteorològic, i dues o tres notícies que a tots els diaris conserven compostes com a material de recurs per a omplir un buit: la mort de Lenin i el nou enfonsament del marc.

Del tren de les deu va baixar-ne bastant de gent. Va ésser un moment vibrant. Els homes, tots semblaven joves, amb capells fluïxos i gabardines, i tiraven les maletes als camàlics, amb una alegre exaltació. A les dones els veien els ulls sota els arcs voltaics. — Ja som a casa — es deia tothom. Ningú no pensava: — Romandrà a l'estació tot esperant aquell tren o l'altre. — En aquella hora la gent no està per combinacions. Se'n van a jòc. Els empeny la idea egoista del dolç confort imminent. Sensació sedant de la casa que no es belluga mai, dolls d'aigua, el pijama, dormir ficats al llit... Llur agosament és visible. La corrua s'organitza, es fon, en un moment.

No diré pas que a l'estació, en les hores successives, hi manquin del tot els espectacles. Un home tot brut camina al flanc d'un tren desert, amb una barra a la mà, i fa, tot colpit els baixos de cada vagó, uns sons metàl·lics. Al cap de quinze minuts passa un altre ferroviari que ha trobat tres ampelles buides d'aigües minerals. Després ve o se'n va una locomotora tota sola. El moment més apassionat és quan organitzen un llarguíssim tren de càrrega; als vagons, hermèticament closos, hi ha senyals cabalístics, fets amb guix, que us arriben a entretenir. Quan allò se us acaba, poden anar a veure els cartells anunciadors; aquell de la platja i la palmera és el més conegut, però per passar l'estona els que us van més bé són aquells que tot són de lletres, en llur daler de les instruccions minucioses. Per un segon, us pot atrair la solitud impressionant de les sales d'espera, però un home no s'hi atarda; dar entenen, d'una manera escultòrica, que us espereu per dues hores, no us fa goig; preferiu de simular una certa volubilitat. El cafè-restaurant dona poc de si: aquells dos pilonets de taronges i de bananes més aviat us fan tristes; les taules preparades amb tasses de cafè amb llet i sucres us recorden desagradablement el col·legi de primera ensenyança, el dia del sant del director. Jo tampoc no sóc d'aquells que s'encanten veient els telegrafistes a l'obra, per un dels vidres menys opacs de llur porta. Però, aleshores, hi ha encara un plaer que dura bastant. Es abandonar els ulls als innombrables llumets de l'estació, blancs, vermells, blaus; hom pot considerar-los amb una ànima mig folklòrica, com devien mirar els estels els pastors de la Caldea, i té prou lleure per a teixir-hi faules. El rengle de llumets blancs són uns pretendents d'aquell llumet blau, que és una princesa, però el rei son pare, que és el llumet roig, ha dit que el que s'hi voldrà casar ha de recibir en tres proves, que seran...

Miro el rellotge: manca mitja hora perquè arribi el meu amic. Cal que em prepari. No divagaré més. Ara ja puc assumir l'aire d'una persona que realment n'espera una altra, i que hi està vitalment interessada. De tant en tant sondejo, amb l'esguard, les llunyanies. Amb un esguard serè. D'aquí deu minuts em podré permetre, tanmateix, el primer gest d'impaciència. La cosa es comença d'animar. Vénen deu o dotze camàlics i fan tertúlia asseguts a les vagonetes. Són com certs ocells que anuncien el bon temps. Hom sent crits de ferroviaris, lluny, per la via. Es veu que aquest tren en el qual arriba el meu amic és d'una certa importància, i volen assegurar bé el tret.

Sona la campaneta desitjada... I no triga a comparèixer el tren. Amb sorpresa meua, el tren avança amb massa lentitud. I és massa losc. Comença de davallar-ne gent. Soldats, i tristos proletaris amb infants a coll-i-be, i dones que traginen grans embalums, i dos o tres captaïres professionals. És un tren de terceres. Els uns se'n van ballant, els altres mastegant un brot de romani, algunes criatures somniquen, s'allunyen els cops en terra del bastó d'un orb.

El meu amic no vindrà. Ara se m'acut. Seria un final massa esclatant per a una vetlla en la qual han sovintejat, relativament, els períodes somorts. Haurà perdut alguna combinació; de segur que demà al matí rebré un nou telegrama dient que arribarà, laconicament, a la nit. Cadascú per allà on l'enfila.

Però precisament quan acalava la testa, passa una exhalació al davant meu, es baden portelletes amb estrèpit, el cor se m'estreny. Sent el meu nom, no sé per on, vull orientar-me, i ja dos braços m'oïguen. La gent flueix pel meu voltant, un formidable cop de maleta em fa vacil·lar, i tot el meu ésser es capbussa en una immensa, en una fantàstica felicitat de noi.

JOSEP CARNER

De Madrid estant

El «truco» considerat com element històric espanyol

La sessió d'ahir del Senat havia d'ésser històrica, segons els auguris de consuetud i les rimbombances del definidor. Confessem, senyors, que ho ha estat molt més del que ningú no podia arribar a sospitar. I ho fou amb una continuïtat i permanència del sentit històric espanyol que permet a qualsevol observador curiós riscar l'afirmació de la fixesa inalterable del temperament espanyol.

Pràcticament, la política espanyola fa moltíssims anys que és, en el fons, una política de *truco*. La fiso més o menys mestriol d'entendre, de conjuminar, de realitzar el *truco* és la qualitat que enlaira a preeminència o que classifica en estaments més baixos els homes polítics espanyols. Al capdavant tot es redueix a una mena de concurs sensorial de prestigiatadors. El premi és, naturalment, per aquell que amb més prestesa i llestesa duu a venturós terme el *truco* més impensat o més difícil. Aquesta qualitat de prestigiatador i de *truquista* són les que han establert les categories polítiques. I així, per exemple, ha pogut en mantes ocasions el senyor Alba fer créure als babaus que és un home de gran preparació, i el senyor Cierva ha reeixit a donar apariències d'energia a ço que no era sinó insensatesa temeraria. Així, per exemple, ha pogut el comte de Romanones — i no pas per ésser-li reconeguda una major finor espiritual — fluir llargament dels avantatges d'una màxima categoria en la classificació, i En Melquíades Alvarez — a qui sempre se li veu el *truco* — no frueix sinó d'una minsa consideració d'home polític.

El *truco* ha estat en moltíssimes ocasions la fesomia política d'Espanya, la seva definició davant del món. Es a dir que el *truco* ha esdevingut una categoria històrica. D'ençà de la unitat espanyola — *truco* de gran presentació dels Reis Catòlics, reproduït per la companyia d'aficionats de les Corts de Cadix, — fins al *truco* de Meco — meravellosa desaparició d'unes responsabilitats evidents — n'ha tingut molts de *trucs* la vida d'Espanya. Però, després de Meco, el *truco* ha estat, quasi amb ininterrompuda permanència, a l'ordre del dia. No ens costaria massa anar trobant nombrosos i expressius exemples. Què fou, si no, la manobra d'En Cierva davant de la setmana tràgica de Barcelona? Què fou, si no, l'actitud d'En Sánchez Guerra davant l'Assemblea de Parlamentaris? Què fou, si no, el darrer debat ferroviari al Congrés? Què fou, si no, etc., etc., etc.

Tot això fa saborosament exacta la definició que d'Espanya va donar un il·lustre amic nostre, exquisit home de lletres, en tractar d'afavorir una personalitat estrangera — molt sincerament estudiosa — amb una norma de criteri per a judicar les coses que s'esdevenen a Espanya. Com l'estranger es confessa propi a la confusió més absoluta, a la incomprensió més invencible, en examinar les coses inversemblants i il·lògiques que s'esdevenien, el nostre amic li digué així:

— Miri, no s'encaparrí. Espanya és l'únic país del món on no es pot assegurar mai que dos i dos fan quatre. A Espanya 2 i 2 fan sempre X.

Aquesta fórmula matemàtica, molt més escaient que aquella de «pi, erre, dos» que tenia a En Bartrina el cor robat, és, efectivament, una infal·lible norma de criteri per a judicar la política espanyola.

La X d'ahir al Senat ningú no se l'esperava. Era el *truco* que tenia preparat En Romanones i que executà amb la prestesa i llestesa que té ben acreditades. Ahir se sabé per què, malgrat el seu enyorós comiat a la joventut perduda, el Comte havia acceptat la Presidència del Senat.

Naturalment, amb la troballa de la incògnita, amb l'aparició del *truco*, recírirem a saber la finalitat de les maniobres. Ja quan En Sánchez de Toca ens serví, mitjançant una anècdota de l'Àfrica equatorial, una víctima propiciatòria a la brasa, i parlà de raons d'Estat, de votació per unanimitat, de no voler fer mal al govern, sentirem una flaire sospitosa de *truco* a la graella.

I, efectivament, els detalls de l'escaudol que s'originà i que els responsables amantents hauran telegrafiats, assabentats sobrerament, als llegidors de LA VEU.

Per a nosaltres el major interès — gairebé l'únic — que l'esdeveniment ens mereix és el d'aquesta supervivència inalterable del *truco* a través de la història, el temps i la tragèdia. En aquest sentit, Espanya és immortal. Com un núvol passen les grans tempestats. És suficient un cop ardit i joguínol per a esvaïr les complicacions més greus. En la decrepitud més espantosa la boca sense dents fa una ganyota de picardia.

Així ahir, en el moment que es feia veure més voluntat d'anar a l'afer de les responsabilitats directament i serenament, ço que en realitat s'intentava era donar el cop mortal a l'afer de les responsabilitats.

I perquè tot esdevingués en la més perfecta consonància amb les lleis històriques espanyoles, a l'ensem que això succeïa a l'alta Cambra, a la Cambra popular es debatia, a presència d'uns trenta diputats, el problema catalanista. Tota la serena i clara, reposada i ferma, nobilíssima peroració assenyada del senyor Martínez Domingo no arribava a tenir prou eficàcia per arrelar en una sensibilitat que no existeix. I en el banc blau un ministre català se l'escoltava amb una mena de curiositat prehistòrica. I és que francament tot allò no era història, senyor meu. On s'és vist, en un moment com aquell d'un regust històric tan escaient sortir amb una realitat viva, amb un fet real i sensible? És que el senyor Martínez Domingo té un *truco* per a finalitzar la qüestió? És que els catalans tenien un *truco*? Que hem de tenir, pobres de nosaltres! Si adhuc el senyor Macià, que és l'únic que té un *truco*, resultà que el portà a la mà i que se l'acaba d'arrencar del pit!

Potser no cal, per tant, que ens estranyem del que va passar ahir a les dues Cambres del Parlament espanyol. Tot allò era tanmateix una pàgina de la història espanyola.

Girem full, doncs...

Però abans recollim del que passà al Senat l'única cosa viva. Quan En Sánchez de Toca trasmeté als senadors, a les acaballes del seu discurs el desig del general Berenguer, digué que aquest pregava que es votés per unanimitat el seu suplicatori per raó d'Estat.

Per raó d'Estat? Com s'entén? Què vol dir això? Com és que ell s'atreu a dir aquesta frase i ningú fou riscat a comentar-la?

Raó d'Estat? Potser en el fons començava ahir a parlar-se del suplicatori per a processar la Fatalitat que, com és sabut, fou, segons moltíssims, la successora directa de Meco, l'única culpable.

Però, vagin amb compte els *truquistes*. Ahir s'invocava ja una raó d'Estat. I, naturalment, fou així invocada la Fatalitat. Un *truco* més, i li sabrem el nom de pila.

29-VI-23.

RAFAEL MARQUINA

P. S. — És una propera crònica tractar de les distintes faisons de catalanitat que representen les intervencions parlamentàries dels senyors Pla i Deniel, Macià, Domingo i Salvatella.

El cas del senyor Salvatella

QUAN el nostre il·lustre amic N'Antoni Martínez Domingo pronuncià al Congrés el seu admirable discurs sobre l'estat actual del problema català i la urgència inajornable de la seva solució, li contestà, en nom del govern, el pobre senyor Salvatella. És clar, però, que el senyor Salvatella no podia contestar el discurs del senyor Martínez Domingo.

Davant del ciutadà benemèrit, que ha anat apartant-se dels governs de Madrid, quan ha constatat llur actitud d'indiferència i d'hostilitat envers Catalunya; davant el català il·lustre, que ha sabut sempre viure amb el ritme mateix de la Pàtria; davant l'ex-alcalde de Barcelona, que ha vessat la seva sang noble en les austeres funcions de la magistratura popular, què podia dir el senyor Salvatella?

Intentà, però, contestar quelcom i la seva intervenció no pogué ésser menys elegant. Va retreure el fet que personalitats il·lustres del nacionalisme català haguessin passat pels ministeris madrilenys. Molt oportunament el senyor Martínez Domingo, com dies enrera ho havia insinuat en una interrupció justíssima el senyor Rusiñol, va declarar que, efectivament, aquelles il·lustres personalitats nacionalistes havien patit una equivocació, ja que llur sacrifici no ha estat ni comprès ni correspost ni agraït.

Els ministres nacionalistes anaren als ministeris amb llur significació i llur caràcter. Per això, del banc blau estant parlaven el mateix llenguatge que des dels escons de l'oposició. Els ministres nacionalistes sortiren dels ministeris tan nacionalistes com hi entraren, més nacionalistes encara, si hagués estat possible. Ells tenien aquest concepte de la lleialtat. Llur generositat no fou corresposta ni agraïda. No en tenen ells la culpa.

El senyor Salvatella, però, no s'ho explica. El senyor Salvatella no pot comprendre com uns nacionalistes catalans que han estat ministres segueixen essent catalans i nacionalistes. És perfectament explicable l'estranyesa del senyor Salvatella. És un fet públic l'efecte que produí al senyor Salvatella l'úsdefruit d'una cartera. I en trobar-se davant el cas exemplar d'uns catalans per als quals la possessió eventual d'unes carteres constituïa un mitjà per a servir la causa de Catalunya — i res més — no pot amagar el seu astorament i la seva estupefacció.

Comentaris a la sortida de l'«A B C»

Per a demostrar a l'«A B C» si tenim o no mitjans per a poder subsistir autònomament i que no és Espanya la que sosté Catalunya, li fem alguns dades interessants que poden donar en el seu dia els seus naturals fruits.

LA INDÚSTRIA CATALANA

La indústria catalana no és patrimoni de dues o tres ciutats. És ben bé genuïnament catalana. Pertany de fet a la major part de Catalunya.

Ram textil de Catalunya.

Compta la terra catalana amb més de 1.897 fàbriques que es dediquen a

la manufactura del cotó, de la llana i estam, de la seda, del canem i indústries auxiliars.

La població obrera d'aquest ram és molt superior a 150.000 individus.

La producció també és superior a més de 2.000 milions de pessetes, xifra no igualada per altra manifestació del treball d'Espanya.

Catalunya, per al regeneral de cotó, el filat i el teixit i gènere de punt d'aquesta fibra, esmerça uns 2.300.000 fussos.

El total d'Espanya és d'uns 2.400.000. Compta, doncs, Catalunya amb uns 55.000 telers per a teixir el cotó filat.

Acte d'afirmació nacionalista

Organitzat pel "Casal Nacionalista de la Barceloneta", Alegria, 25, per avui, dissabte, a dos quarts de deu del vespre

Parlaran els senyors Agustí Granada, Armand Caraben, Lluís Valeri, Joan Vidal i Salvó, de la Joventut Nacionalista de Barcelona, i resumirà l'acte el president de la Diputació, EN JOAN VALLÈS I PUJALS

NACIONALISTES: NO HI MANQUEU!

La xifra total de telers d'Espanya és de 55.000.

L'any 1918, el cotó importat a Espanya es xifrava en 96.871.612 quilos.

Catalunya va consumir 92.957.000 quilos, o sia el 90 per 100 de la xifra total.

Aquestes xifres estadístiques no mereixen cap altre comentari.

La indústria del cuir.

Barcelona ocupa el lloc més important. Segueix Girona, després Tarragona i Lleida.

La indústria de curtits és d'origen molt antic a la nostra terra catalana. Compta amb unes 437 fàbriques, on hi treballen uns 9.000 treballadors.

La producció de Catalunya és d'uns 296 milions de pessetes.

En tot Espanya hi ha unes 1.500 fàbriques. La producció total és d'uns 300 milions de pessetes.

Catalunya, doncs, ocupa també el primer lloc.

La indústria del paper.

La nostra terra no perd tampoc en importància dintre d'aquest ram.

Catalunya compta amb més de 85 fàbriques. Hi treballen uns 3.000 treballadors.

La producció en xifres rodones és d'uns 38 a 40 milions de pessetes.

Existeixen unes 41 poblacions que s'adiquen a la fabricació de paper. La fabricació de Catalunya representa el 20 per 100 de la total d'Espanya.

La indústria editorial compta a Catalunya amb unes 200 màquines que valen ben bé 14 milions de pessetes. I remeten al públic més de 600.000 quilos diaris d'impressos. Compta amb uns 6.000 treballadors.

Barcelona és la primera. Després Tarragona, Girona i Lleida.

La indústria de la fusta.

Catalunya va en camí de eixar endarrerar la indústria de les altres regions.

Segons un estudi fet per la Cambra Industrial d'Barcelona, l'any 1918, la fabricació de mobles a Catalunya, representava el 68 per 100 de la total d'Espanya.

La indústria del suro.

A la nostra terra catalana, Girona ocupa el primer lloc. Compta amb unes 155 fàbriques, i treballen més de 7.740 treballadors. La producció es valora en uns 75 milions de pessetes.

La total de Catalunya és: 170 fàbriques amb uns 7.900 treballadors.

Manquen dades d'alguns pobles que tenen més fàbriques que no producció.

Avui en dia, aquesta indústria passa a Catalunya una crisi molt assequada. Aquesta crisi es deguda, en part, a l'absència d'un poder públic intel·ligent i cordial.

La indústria química.

Es manifesta Catalunya en aquest ram que està en camí de constituir una indústria química molt variada.

No tenim dades exactes de totes les valors d'aquest grup. Però el pes de la producció en les indústries químiques és superior a 2.500.000 tones.

Compta amb més de 400 fàbriques on hi treballen aproximadament uns 6.000 treballadors.

Ben clarament es pot preveure ço que significa en l'actualitat aquesta legió de fàbriques grans i petites de Catalunya.

La indústria metallúrgica.

Catalunya es caracteritza per ésser una transformadora de la metallúrgia. Catalunya, compta aproximadament amb uns 760 tallers que donen feina a més de 18.000 treballadors.

El promig de producció oscil·la en un 50 o 60 milions de pessetes.

Tenim ma mà l'estadística del Foment del Treball Nacional corresponent a l'any 1912.

A Barcelona en aquesta època existien 182 fàbriques les quals posseïen 4.150 màquines i ocupava uns 10.000 treballadors.

La producció de Barcelona es xifrava en uns 40 milions de pessetes.

La indústria hidroelèctrica.

Hi ha a Catalunya unes 150 centrals que produeixen 1.200.000 cavalls de força.

El consum anyal d'Espanya en quilowats per hora és de 119.466 milions dels quals en corresponen a Catalunya uns 30 milions, sense comptar el gas ni el carbó.

Catalunya consum mesolment unes 100.000 tones d'aquest combustible. Hi ha encara altres moltes manifestacions del treball a Catalunya.

Però almenys aquestes xifres donen una idea de la importància que té a Catalunya el ram industrial. La xifra total de producció és d'uns 7.000 milions de pessetes en preus d'abans de la guerra.

Restà ben bé d'erelleu que Catalunya és per Espanya el centre del progrés industrial. Catalunya té, doncs, una enorme potencialitat econòmica.

FRANCESC COLINDRES

El problema català a les Corts

(Discurs pronunciat al Congrés pel diputat nacionalista N'Antoni Martínez Domingo el dia 28 de juny de 1923)

LA REALITAT DEL PROBLEMA DE CATALUNYA

El señor MARTINEZ DOMINGO: Señores diputados, el estado de mi garganta y el espíritu de la Cámara, indudablemente distraído por otros asuntos, me obliga a reducir a muy pocas palabras lo que me proponía decir esta tarde. Así es que, saludando a la Cámara, y encomendándome a su benevolencia por la situación especial en que yo me hallo, he de entrar en materia inmediatamente.

La realidad del problema de Cataluña, señores diputados, no puede desconocerse, no debe desconocerse un Gobierno que se preocupe de las graves cuestiones que el Poder público tiene planteada hoy a España. Esta aspiración de Cataluña a un Gobierno que rija su vida interior; el descontento de Cataluña, que ha ido agudizándose hasta convertirse en un estado de ira que llega ya a los límites de la exasperación (porque vosotros, señores, los que os habéis sentado en el banco azul, porque el Parlamento no ha tratado nunca de dar la más mínima satisfacción a las demandas catalanas), es un hecho que no puede negarse; tiene una realidad, que existirá lo mismo si hablásemos aquí del asunto, que si, faltando a nuestro deber, nos callásemos los representantes de Cataluña.

Yo voy, señores diputados, a hablaros con gran sinceridad, como si ante mí propia conciencia analizara cuáles son mis pensamientos, cuál es mi convencimiento íntimo al juzgar la situación actual de Cataluña en sus relaciones con el Poder público de España; cuáles son los sentimientos que laten ahora en el pueblo catalán, cuáles son las consecuencias que de tal estado de ánimo para el porvenir pueden deducirse, si a todos, a vosotros y a nosotros, no nos guía un alto sentido de patriotismo.

Creo que sería cosa innecesaria, i superflua que yo me entretuviera en fundamentar las aspiraciones de Cataluña, después de tantas y tantas discursos pronunciados en este Congreso por personas que tenían para ello mayor autoridad y mucha más competencia que el que tiene el honor de dirigirlas la palabra; discursos en los que se han razonado las afirmaciones desde todos los puntos de vista en que el problema de Cataluña puede plantearse. Y no insistiré sobre esto, no hablaré una vez más de la personalidad histórica, real y viva de Cataluña; de los elementos naturales de su personalidad, de los caracteres que la distinguen de los demás pueblos de España, de la conciencia que el pueblo catalán tiene de su personalidad y de su voluntad firme de que esta personalidad es reconocida, con todas las consecuencias políticas que este reconocimiento envía consigo para los efectos de la reconstitución interna de España. He aquí los términos en que se plantea el problema.

LA PERSONALIDAD NACIONAL DE CATALUNYA

Cataluña tiene todos los elementos que son precisos para constituir una nacionalidad: una personalidad peculiar integrada por una lengua propia con su correspondiente literatura, un derecho privado característico, un espíritu popular, expresión de estas particularidades, conciencia de su personalidad; y si todas estas cosas discutierais, que no las podéis discutir, tiene la voluntad de reconstituir aquella nacionalidad, que perdió por un acto de fuerza. Este es el problema. Quizá haya muchos catalanes que se llamen autonomistas que no tengan aún conciencia clara de la naturaleza del problema bajo el punto de vista político; pero yo no digo que en el fondo de sus aspiraciones, cuando llaman contra la centralización, cuando defienden la dignidad y fuerza de la lengua catalana, cuando protestan contra las intromisiones del Poder público, cuando hablan del espíritu forastero que desnaturaliza muchas de las manifestaciones del pueblo, en el fondo de estas aspiraciones, que de tan diversas maneras se manifiestan, existe siempre una cuestión nacionalista; porque cuestión nacionalista existe siempre que un pueblo, sintiéndose algo distinto de los demás que le rodean, aspira a tener un Gobierno propio que responda al es-

píritu colectivo que informa toda su historia, aspira a emanciparse de los Poderes que le gobiernan, porque éstos no responden a sus tradiciones, a su naturaleza, a sus anhelos más íntimos y, por lo tanto, a su vida toda. Estas son las aspiraciones que nosotros entendemos que Cataluña puede realizar dentro de España.

EL MOVIMIENTO SEPARATISTA

«A qué negar, señores diputados, que se ha iniciado ya, que ha ido desarrollándose un formidable movimiento de separación, llamémosla espiritual si así queréis, aunque tome formas más concretas y positivas, entre una buena parte de la opinión catalana y el Estado español, entre una buena parte de la opinión catalana y lo que hasta ahora se había apellidado política de conciliación y de armonía con el Poder público de España. Vuestra política de constante repulsa a las demandas de Cataluña, ha creado allí un estado tal de ira, de exasperación, que ya es difícil nombrar a España sin que las multitudes nacionalistas protesten; que ya todo lo que de lejos o de cerca pueda parecer una conciliación, pueda parecer debida a sentimientos de cordialidad, de efusión o de transacción con el Poder central, se tiene allí por una comedia o por una traición a la causa de Cataluña. ¡En este terrible trance, señores diputados, en el trance de sufrir tan duros calificativos, habéis puesto con vuestra política a hombres de cuyos sentimientos de catalanidad y aun de españolismo no podía dudarse!

LA POLITICA DE COOPERACION

Yo os digo, señores diputados, que estos hombres han hecho ya excesivos sacrificios para sostener una política de conciliación con los gobiernos españoles. Vosotros les pagáis con el engaño; allí, con la ingratitud. Si vosotros persistís y ellos no rechazan vuestra doblez, yo digo que aquella ingratitud no será ingratitud; será justicia. (Rumores.) Ya me explicaré. Como no he entrado en mi propósito el molestar a nadie (cosa contraria a mi conciencia, porque respeto más que nadie la dignidad ajena), voy a explicar las palabras que han motivado un movimiento de indignación en los señores que me escuchan. (Denegaciones en la mayoría.)

Yo no he podido creer nunca, señores diputados, que hombres tan amantes de Cataluña como los señores Cambó y Ventosa Calvell prestaran a la Monarquía, prestaran a los intereses de España los relevantes servicios, la patriótica cooperación que vosotros mismos habéis reconocido tantas veces, sin que de vuestras palabras, sin que de vuestros actos se desprendiera, cuando menos implícitamente, la esperanza o la promesa de que las aspiraciones de Cataluña, en cuanto a la autonomía, habían de tener, dentro de la realidad española, relativa o completa satisfacción. Si vosotros, si todos los políticos españoles, en la oposición sobre todo, habéis afirmado varias veces que era preciso, que era patriótico resolver la cuestión de Cataluña dentro de un ambiente de efusiva cordialidad, antes de que las exageraciones de los unos o los otros, antes de que los radicalismos de los bandos opuestos, antes que las imprudencias de los exaltados envenenaran la cuestión y fuera la solución imposible, o cuando menos, más difícil.

Inspirándose en este criterio conciliador hablaba el señor Maura de los anchos cauces legales en que podrían moverse las aspiraciones de Cataluña. También hablaba don Melquíades Álvarez en uno de sus manifestos — no recuerdo la fecha ni el motivo — de la autonomía de Cataluña como cosa que era urgente resolver, inspirándose en un sentido de alta política y de justicia. Inspirándose en este criterio ha hablado el señor conde de Romanones de la cuestión catalana como de una realidad que nadie podía dejar de afrontar, para buscarle solución adecuada. Y ¿qué habéis hecho? ¿Cuándo un Gobierno ha tratado de estudiar detenidamente, con seriedad, sin pasión, el problema de Cataluña?

Luego, después de tantas promesas habéis aparentado un sentimiento que no tenéis, y esto es lo que se llama

«doblez». (El señor Gascon y Marin: Eso ya es demasiado. — Rumores. — El señor Benítez de Lugo: Eso no se puede tolerar. — Un señor diputado: Tened paciencia.)

Quisiera, señores diputados, que os penetrárais bien de la importancia que tiene este asunto; quisiera, señores diputados, que hicierais todo lo posible para que el pueblo de Cataluña no pierda su confianza en el Estado español y no se abandone a todos esos sueños, a todos esos delirios que la desesperación forja y que no por ser imprudentes, no por ser temerarios pueden dejar de realizarse. No queráis que el abismo se agrande más. (El señor Sarradell y otro señor diputado piden la palabra.)

L'ACTITUD DELS GOVERNS DAVANT L'EVOLUCIO SENTIMENTAL DE CATALUNYA

Deseo, señores diputados, que toméis mis palabras en su natural sentido, que no la toméis ni como amenaza, ni como un recurso oratorio, ni como un fingimiento de algo que no responde a la realidad. Mirad que os hablo poniendo toda mi alma en lo que digo; mirad que equivoqué explicaros toda la evolución que se ha operado en mi espíritu para confirmar lo que acabo de decir.

También yo, cuando el señor Silveira acudía al partido conservador, creía que éste, después de la amarga experiencia de lo de Cuba, y cuando hablaba de vigorizar las energías regionales, resolvería las aspiraciones de Cataluña con un amplio sentido de libertad y de justicia; y el señor Silveira fracasó, quizá porque el medio político que le rodeaba era decididamente hostil a sus convicciones. Y al señor Maura le sucedió algo parecido; su espíritu era tal vez sobrado idealista para amoldarse a las realidades de la política en uso. Al señor Dato le oyó en más de una ocasión decir que, aunque él era adversario de la autonomía, daría a Cataluña mucho más que otros políticos que se alaban de ser muy amigos de ella. Pero, por lo que fuera, todo esto quedó en la esfera vana de las promesas, en cuanto a lo fundamental de las aspiraciones de Cataluña.

Yo, regionalista de toda mi vida, porque he creído siempre que ese régimen centralizador y uniformista, que es, en el fondo, el que impera en España, es contrario a los matices variados de la vida, de un tono gris a los pueblos, me sentí rebeldes; nos sentimos rebeldes todos los que amamos la libertad; todos los que hemos visto lo que es un pueblo que vibra cuando lo levantan y exaltan los ideales de amor a la Patria; nos sentimos rebeldes contra esa estructura artificial y ficticia, que muchos llaman unidad o intangibilidad de la Patria. Yo perdí así toda la confianza en que los partidos políticos españoles resolverían las aspiraciones de Cataluña.

LA POSICION DE LA MONARQUIA

Todavía esperaba yo en la Monarquía. Esperaba que el Rey, que ha de serlo de todos los pueblos que en España viven, tendría una visión más alta que los partidos políticos, porque no estaba sujeto a las flaquezas, a las pasiones, a los intereses de estos partidos, y que esta visión más alta le inspiraría la idea de que a los pueblos se les gobernara más con lazos de amor y de libertad que con alardes de fuerza; que la Monarquía podía ser el vínculo que diera unidad a todas esas oposiciones y divergencias de los pueblos que en España viven. Pero, no sé, no sé... llegaron a mí ciertos rumores, adviné ciertas cosas que no quería creerlas, y yo, monárquico de toda la vida, sentí que mis afectos se entibiaban y que no iba quedando ya en mí más que el concepto de algo necesario, de algo que no se puede sustituir porque su falta nos daría la sensación del vacío; pero que en un corazón ya no quedaba nada o muy poca cosa.

En el Instituto Agrícola Catalán de San Isidro, de Barcelona, se conservan grabadas estas palabras de S. M. el Rey: «Yo os prometo hablarlos en catalán cuando vuelva a Barcelona». Los ministros que aconsejaron a Su Majestad que hiciera tal promesa dieron muestra de patriotismo y de alto sentido político; los ministros que no le han aconsejado que la cumpliera fallaron a sus deberes monárquicos,

porque han expuesto a la real persona a las censuras de las multitudes catalanas.

El señor PRESIDENTE: No hay ni puede haber censuras más que para los ministros.

El señor MARTINEZ DOMINGO: Para los ministros; pero por culpa de esos ministros al Rey se le atribuye la falta.

El señor PRESIDENTE: El Rey, en el régimen parlamentario, no falta nunca; ni es justo ni admisible traerlo jamás a debate; son responsables exclusivamente sus ministros.

El señor BESTEIRO: El caso es que no se hable en catalán.

El señor MARTINEZ DOMINGO: Y de esta falta de cumplimiento queda allí prueba fehaciente, que enseñará al pueblo catalán a que no pueda fiarse de nadie.

El señor PRESIDENTE: No; únicamente los Poderes ejercidos por los ministros son aquellos a quienes puede dirigirse S. S.; no puede de ninguna manera hacerse alusión a los otros Poderes.

QUE HA DE FER CATALUNYA?

El señor MARTINEZ DOMINGO: Pues si tampoco se puede fiar de los gobiernos españoles y si tampoco se puede fiar del Parlamento ¿adónde volverá los ojos el pueblo catalán? (El señor marqués de Villabragina: Está faltando S. S. a la verdad. Eso es una injuria.)

El señor PRESIDENTE: ¡Orden! Permite S. S. que el orador exponga sus opiniones.

El señor MARTINEZ DOMINGO: ¿Adónde volverá sus ojos el pueblo catalán? Los volverá a sí mismo, estableciéndose una verdadera incomunicación espiritual entre Cataluña y España.

El muro ha empezado a levantarse ya; no queráis que continúe. ¿Por qué no cambiáis de política? ¿Por qué no iniciáis una política nueva, que podría servir para despertar las energías que tal vez existen dormidas en todos los pueblos españoles? ¿Por qué no les dais un ideal de Estado moderno, el de laborar con libertad su propia vida? Estas Cortes las llamáis constituyentes; ¿qué mejor principio, señores, de su Poder soberano? He dicho.

ELS MINISTRES NACIONALISTES

El señor MARTINEZ DOMINGO: Señores diputados, la Comisión política de la Lliga Regionalista me ofreció un puesto en la candidatura de diputados a Cortes por Barcelona. Al hacerlo, dió pruebas de espíritu amplio, porque no exigió de mí ni adhesión a un programa político, ni subordinación a disciplina de partido, ni sacrificio de mi criterio sobre las diversas cuestiones que en este Parlamento puedan plantearse. Todo lo dejó a mi lealtad; la lealtad vale más que los compromisos políticos, cuando se tienen arraigados los sentimientos del honor y del deber. Claro está que en lo fundamental yo coincidía con la Lliga; coincido con esta minoría en dos afirmaciones fundamentales: en la autonomía de Cataluña, que yo creo se ha de obtener lo más amplia posible, y en la conciliencia de que esta autonomía se obtenga dentro de España. Si esta coincidencia no hubiera existido, yo no habría aceptado un puesto en la candidatura de diputados a Cortes por Barcelona. En lo que no sea fundamental, yo puedo moverme con aquella libertad de acción que mi buen juicio me trace, y dentro de aquellos límites que la caballeridad y la delicadeza señalen para que nunca puedan tacharme de ingratitud aquellos a quienes yo debí el honor de figurar en candidatura. Porque el agradecimiento no será una virtud política, pero tengolo yo por una de las que más enaltecen al hombre.

Y he dicho todo esto para que ciertas afirmaciones mías se interpreten debidamente, para que no extrañen y no llamen la atención ciertas afirmaciones que yo haya podido hacer; para que no admire omitta responder a aseveraciones que a mí, personalmente, no me atañen; para que comprenda bien mi situación y para que no sorprenda la libertad de juicio con que, tal vez, llegue a expresarme al tratar muchos asuntos que en este Parlamento se planteen.

Los Ministros catalanes, indudablemente quisieron demostrar que no les gustaba una finalidad política al intervenir en la dirección de los asuntos públicos de España, absteniéndose, por delicadeza, de plantear la cuestión de la autonomía catalana en momentos difíciles para España; pero se equivocaron, porque se ve que no les agradecéis su actitud, y sólo ha servido para que ellos perdieran popularidad en Cataluña y para que se agudizara el problema, haciéndolo todavía más difícil.

La Lliga Regionalista ha perdido terreno en Cataluña precisamente por eso: porque la opinión catalana la acusa de contemporizar demasiado con vosotros; de que se interesa demasiado por estas cuestiones pequeñas y mezquinas que constituyen, muchas veces, la esencia de la política española, que se conforma demasiado con el régimen político que hoy impera en España; la acusa también de que aquí ha olvidado la pureza de la doctrina nacionalista. Por eso ha perdido terreno la Lliga, porque se la acusa de que es demasiado española, de que es poco catalana. Grave injusticia, indudablemente; pero las multitudes son muy simplistas.

QUE PARA EL GOVERN?

Mi afirmación de que os habéis preocupado poco del problema de Cataluña no queda desvirtuada, ni por la actitud de Canalejas, que soy el primero en reconocer que era realmente un verdadero hombre de Estado, de gran altura de miras, de espíritu superior, que contrasta con el espíritu mezquino y pequeño de que este Gobierno ha estado en más de una ocasión, ni por aquella famosa Comisión parlamentaria, que no fracasó porque se retiraron los parlamentarios catalanes.

Yo no lo recuerdo exactamente, porque vengo por primera vez al Parlamento; pero, indudablemente, debió fracasar, porque siempre que se trata aquí de este asunto se mueven las Comisiones en un ambiente de suspicacia y de recelo que resta eficacia a todo lo que pueda resultar de sus deliberaciones. (El señor ministro de Hacienda: ¡Pero si dió dictamen la Comisión! — El señor Riestra: Aquella Comisión se componía de amigos particulares del señor conde de Romanones.)

De todas maneras, si es cierto que el Gobierno está animado de un espíritu de conciliación, nada le cuesta estudiar con detenimiento este asunto, nada le cuesta presentar un proyecto concediendo la autonomía de Cataluña, con las restricciones que considere convenientes; entonces discutiremos nosotros la soberanía del Poder central y hasta donde limita la soberanía de los Poderes autónomos. De el Gobierno muestras de este buen deseo, y, aunque yo por mi parte carezca de autoridad para hablar en nombre de mis compañeros, tengo la seguridad de que puedo decir en nombre suyo que todos estudiaremos este proyecto con detenimiento, sin pasión, animados del deseo de que renazcan los sentimientos de cordialidad y de que podamos trabajar unidos en esta obra, sin pequeñeces, sin rencillas, sin resentimientos. Pero es necesario que no os limitéis a vanas palabras. Entonces se podrá exigir de nosotros que combatamos el separatismo, porque se nos dará autoridad para hacerlo. Sin eso, no esperéis nada de nosotros. He dicho.

EL DARRER ESFORÇ

El señor MARTINEZ DOMINGO: Muy pocas palabras, señores diputados, porque tengo una grandísima dificultad para expresarme, pero intervengo nuevamente porque el señor Cervera ha dicho que tenían gravedad mis palabras porque encerraban amenazas. (El señor Cervera hace signos negativos.) Precisamente yo quería decir que por mucho que me halagara la representación parlamentaria de Barcelona, por muy alto que yo considerara ese honor, fue para mí un sacrificio muy grande y sólo me lo impuse para venir aquí a cumplir un deber de patriotismo, para venir aquí a realizar un supremo esfuerzo para que las aspiraciones de Cataluña se realizaran dentro de España. Ilusión engañosa tal vez, ilusión engañosa seguramente, porque

PUNTS DE SUBSCRIPCIÓ

Societat Anònima Arnús-Gari	Banca Marsans, S. A.
Banca Tusquets, S. A.	
Fills de F. Màs Sarda	
Jover i Companyia	
Banc de Catalunya	Ga'rriga Nogués Nebots, S. en D.
Soler i Torra Germans	Fills de Magi Valls
Banc de Péstecs i Descomptes	Nonell Germans
Banc Urquijo Catalá	Nebots de Parasois i Companyia
Banca Mir, S. A.	Rosés i Companyia
CASSA DE LA SELVA: Bosch i Codolà, Jubert i Presas	
GRANOLLERS: Banc de Granellers	
REUS: Banc de Reus de Descomptes i Préstecs	
RIPOLL: P. Suñer Ferrer	
SABADELL: Banc de Sabadell	
TARRAGONA: Banc Comercial de Tarragona	
TERRASSA: Banc de Terrassa	
TORTOSA: Banc de Tortosa	
VALLS: Banc de Valls	
VILANOVA I GELTRÚ: Banc de Vilanova	

EL CORREU D'AMÈRICA

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

De Vallparadís estant

L'Orfeó Català a Xile. — Mort d'En Joan Pla. — La Conferència Pan-Americana. — Reformatori de Nois. — Telèfons. — Joventut Catòlica.

Amb els anys que vivim a Xile, creiem ésser els únics que practiquem l'expansió catalana en aquest país — per cert, molt abans que En Joan Estelrich pensés fundar-ne la diàscòla — i, per tant, els únics i sols que hem aplegat vers la nostra humil persona, l'amor dels «hermanos», els quals, de primer, ens deien «escritora española que escribe en catalán», i ens adularen, per tal de fer-nos seus; quan ho vèrem impossible posaren en joc tota mena d'influències perquè callessim, hostilitzant els nostres en totes formes.

A cada nova molestia responia un nou article nostre, lloant alguna cosa catalana que en fós digna.

L'amor ha crescut amb el temps: fins a les oficines on havem treballat — estrangeres totes — ens seguïx. De polèmiques als diaris no en sortiren ben parats i ho han deixat córrer. Però tinguerem desitjos de donar a conèixer la tasca del benemerit Orfeó Català a Xile publicant ben documentats articles explicatius. I... aquí fué Troyat com diuen ells. El director del «Mercurio», que és xilè, ho prengué amb interès i publicà el primer article. Després passaren vuit dies, deu, vint, i la continuació no venia mai. Els estrangers coneguts nostres ens preguntaven amb estranyesa per què deixàvem truncat un tema tan interessant. No sabem què respondre. Però aviat trobarem la clau de l'enigma: un grup d'«hermanos» havia influït amb els del diari perquè anés al capes el segon article de l'Orfeó.

Però, no ens hi resignàrem: amb cortesia i fermesa demanàrem al director que ens complís la paraula donada. I hàvem triomfat... La resposta de què és orgull de Catalunya, fou l'legida amb delectança i fervor interès pel públic xilè. I el diari xilè «El Diario Ilustrado», signat per Pèrre Sánchez, publicà un article demanant la creació de chors a semblança dels nostres a Xile, i tretant el bell exemple d'En Josep Anselm Clavé.

A Santiago ha mort En Joan Pla, professor de l'Escola de Belles Arts de Xile i escultor d'anomenada, que havia vingut al país l'any 1888. Deixà alguns treballs notables d'escultura, i també decorats, en qual art sobresortia.

I a Vallparadís ha finat En Candi Santamaría, jove comerciant, que s'havia fet notar en mig de la nostra colònia per les seves iniciatives culturals i artístiques.

Deu tingui al Cel els dissortats compatriotes finats lluny de Catalunya.

La V Conferència Pan-Americana de la Pau, per poc no acaba com el «Rosari de l'Aurora». Xile ha perdut moltes simpaties d'altres nacions americanes, amb la fracassada Conferència. Els argentins marxaren trats abans que acabés la Conferència, i la premsa de Buenos Aires co-

menta amb duresa el comportament de Xile. Retallem un tros de «La Razón», article editorial.

«Apenas terminada la Conferencia del Desarme Americano en Santiago de Chile y como enunciaci6n de su fracaso, el telégrafo nos comunica el franco propósito de varios Gobiernos que tomaron parte en esa reuni6n, de hacer adquisiciones navales y terrestres.

«Del memorial presentado por el ministro de Marina del Brasil, con motivo de la apertura del Congreso de ese país, se saca prueba, pues aconseja, como primera medida, la compra de un acorazado de 35.000 toneladas, un crucero de 10.000 i cinco destructores de 1.000, cinco submarinos de 1.000 y un navio porta-aeroplanos, diez lanza minas, diez cazaminadores, un buque hidrográfico y otro minador. Además, se pide aumento para la aviación y la defensa submarina, terminaci6n del gran puerto militar en construcci6n; reorganizaci6n del personal naval; fabricas de pólvora y otros explosivos; minas; construcci6n de arsenales y obras en las islas Cobras. Para este formidable programa naval, se dice que el Gobierno ya ha sido autorizado por el Poder Legislativo para gastar 100.000 contos de reis, y se establece que el Brasil necesita asegurar la supremacia en el orden continental para defender su soberanía y ser respetado, pero no se indica qué peligro le amenaza ni quién intenta hacer algo para poner en trance apurado su integridad nacional.

«Pero, no es sólo el Brasil quien, como consecuencia de la Conferencia del Desarme, piense iniciar una política armamentista en esta parte de América. El Uruguay empieza a pensar en la Armada i ha firmado ya un decreto nombrando una comisi6n de jefes y oficiales de la Armada para que estudie y aconseje un plan de reorganizaci6n de su marina de guerra.

«Hay que agregar a todo esto las adquisiciones de material de artillería, hechas por Chile, llegadas a ese país, precisamente en los momentos en que deliberaba la Conferencia del Desarme, y las compras de material bélico atribuidas a Bolivia—país que no asistió a la Conferencia—se puede ver en forma elocuente cuales han sido los resultados prácticos de la Conferencia, y sobre todo, la sinceridad con que se ha procedido, para llegar a desterrar la paz armada de América.

«A excepci6n de la República Argentina, que no tenía ningun proyecto de adquisiciones bélicas en trámite y que, por el contrario, expuso con entera franqueza su situaci6n militar, presentando a la mesa de las discusiones sus plantillas de armamentos, en prueba de sinceridad, para llegar al desarme o a su equivalencia, no vemos la prueba palpable de que ninguna naci6n deseó realmente en aquella ocasi6n desterrar de este Continente la paz armada, que se va insinuando con vigo-

rosa lozania en los países que nos rodean.

En cul dir que, després del sorollós fracàs, ningú va pensar celebrar la Conferència de la Pau abans projectada.

El 2 de maig es feu una capta pública per al sosteniment del Reformatori de Nois de Vallparadís. Gentils damiselles us allargaven la bossa, demanant una moneda de vint centaus. I es recolliren 2.000 pesos per a sostenir durant l'any el Reformatori, que és una mena d'Asil Duran, de Barcelona, però sense cap edifici propi ni molt menys. Funciona en un antic local de policia, i n'és director un tinent de carrabiners. Els noies mateixos s'abillen amb la roba i el calçat vell dels policies, que ells mateixos es fan a llur mida; demés, tenen taller de fusteria i mobles, jugueteria i sastreria; havent-los organitzat una petita banda-orquestra amb instruments deixats per l'Orquestra de la policia. El nombre de nois recollits—trinxaraires del moll en llur majoria—passa de cent vuitanta.

Dues millores han tingut els xilens aquests dies: la planta telefònica de Vallparadís, trasmutada en elèctrica, i els ferrocarrils transandins xilè i argentí, fosos en un sol de xilè. Amb l'auto-telefon s'evita l'enutjós tràmit de cridar la senyoreta encarregada. Ara, un mateix, girant el disc automàtic amb els números de l'abonat amb qui vol parlar, es posa en comunicaci6n directa de seguida. Amb el transandí s'evita l'enutjós registre de carrabiners a les dues bandes.

S'ha organitzat la Joventut Catòlica de Vallparadís, per a respondre als atacs dels radicals. En tres setmanes són ja 700 socis, els quals celebraren ahir una convenció al Teatre Imperi, convenció que marca la tasca a fer pel Catolicisme a Xile.

El mèrit d'aquesta ràpida organitzaci6n és d'un sacerdot fill de catalans, el P. Carlos Monje, qui, amb el seu talent i entusiasme aconseguí tot ço que es proposa: ara ha aconseguit veure els soldats de Crist amantats a defensar la Santa Religió dels atacs dels sectaris i agrupats en torn de la senyera blanca de l'Església.

CARLOTA GÜTERAS

22 maig 1923. — Vallparadís (Xile).

NOUS RETOLS EN CATALA

Travassera de Dalt. En una torre que s'acaba d'edificar: «P. Grau. Construccions. Verge del Carmel, 22. Telèfon 116 G.»

COL·LECCIÓ MINERVA

Fontserè. — «Instruccions meteorològiques» per a preveure el temps. Ptes. 0'90
Dr. Roig-Raventós. — «Nocions de puericultura» per a criar els fills (segona edici6). Ptes. 0'90
«Lliçons pràctiques de cuina». Cent fórmules fàcils i variades. Ptes. 0'90
Capmany. — «El Contrapàs». El ball popular a Catalunya. Ptes. 0'80
Garriga. — «Manipulacions fotogràfiques». Indispensable als aficionats. Ptes. 0'75
Serra i Boldú. — «Enigmística popular». Endevinalles. Ptes. 0'75
EDITORIAL POLÍGLOTA
Petrizol, 8

De Lima estant

La Verge dels Desemparats. — La seva advocació a Lima. — El seu temple a la capital virreinal. — Records i enyorances.

El cable ens assabenta de les grandioses festes que València celebra homenajant la Verge dels Desemparats, la seva Patrona, la coronaci6 canònica de la qual serà aquests dies.

El comte de Lemos, que en altres oportunitats hem esmentat en aquestes cròniques, fou el que establí a Lima la devoci6 a la Verge dels Desemparats, i fou fabricada a València la imatge que de la dita Verge es va nedar a la capital del Perú, a l'església del seu nom, havent-se dipositat a la capella del Palau, quan arribà, fins que fou acabada la dit església, ubicada a curta distància de la casa dels Virreis.

Els cronistes que relaten la vida colonial, afirmen que el lloc on s'aixeca l'església dels Desemparats fou quarter d'artilleria en 1555, on es fonien els canons; en 1566 fou asil dels negres esclaus portats de l'Àfrica, atacats de malalties contagioses; més tard, passats uns quants anys, fou mercat d'articles de baixa qualitat, on es proveïen els menesterosos, i d'aleshores ençà s'hi dona el nom de «Desemparats». En el mateix lloc es posaven a la pública exposici6, els cadàvers de les persones desconegudes, per al reconeixement dels seus parents; en 1562, per ordre del comte de Nieva es col·locà la gran pedra sobre la qual s'aixecava la força on es feia justícia als criminals.

Per aquest motiu, el comte de Chichón, per iniciativa de don Bartolomé Calafre, construí una capella, en les voltes de la qual es donava sepultura als que la justícia executava, quedant l'lesta del tot en 1636, fundant-se una Confraria per a complir l'obra de misericòrdia d'enterrar els morts en aquesta trista i desgraciada condici6.

En 1653 la capella estava a la cura del jesuïta Francisco Castillo, i en process6 solemniat treia el Senyor de l'Agonia, per la plaça, concurrent, sempre, a la capella, per al compliment de les seves devoci6ns i deures religiosos, l'excel·lentíssim senyor Pèrre Antoni Fernández de Castro, X comte de Lemos, virrei del Perú, pel qual motiu concebé el projecte d'aixecar un temple, ordenant el traçat dels plans, col·locant-se la primera pedra el dia 29 de juny de 1669, onomàstic del virrei.

Les cròniques històriques d'aquella època ens assabenten que, en col·locar la primera pedra, es diposità sota d'aquesta pedra un cofre amb monedes, documents, curiositats diverses i una làmina d'argent amb els noms del pontífex Climent IX, del rei Carles II, del virrei de Lemos, de l'arquebisbe Villagómez i altres dignitats eclesiàstiques, i des d'aquell dia es nomenà església dels Desemparats i Sant Josep, quedant terminat el temple als dos anys i set mesos, havent estat beneït el dia 30 de gener de 1672, i per una coincidència feliç, mentre s'acabava la missa, es presentà un soldat a l'església, anunciant l'arribada, al Callao, d'un vaixell, procedent d'Espanya, portador de les butlles de canonitzaci6 de Santa Rosa.

de Lima i de Sant Francesc de Borja, avi del comte de Lemos.

Es col·locaren vuit campanes al cloquer, obsequi del virrei, i actualment, a la mateixa església, existix una de les dites campanes, amb la Verge i Sant Josep, de relleu.

Per a traslladar la verge de la capella del Palau, fins al seu nou temple, s'organitzà una process6 que donà motiu a l'exhibici6 de grans riquesses en els arcs i decoracions que s'aixecaren a la Pl. d'Armes, carrer del Palau i Plaça dels Desemparats.

El virrei feu una invitaci6 a la noblesa, la qual assistí, en ple, a la process6, acompanyada de l'Ajuntament, arquebisbe, capítol, audiència, milícia, clerecia i tot el poble, essent aquesta una de les festes més grans i de més relleu que ha celebrat la colònia, perdurant el seu record.

Així se celebrà, doncs, la inauguraci6 del temple de Nostra Senyora dels Desemparats.

A la mort del P. Castillo, i desaparegut el comte de Lemos, decaigué la devoci6 fins que en 1866 torna a donar-li impuls el P. Massia, de la Companyia de Jesús.

El terratrèmol del dia 28 d'octubre de 1746 enruïnà l'església, reedificant-se novament, pel mitjà de donatius, i un cop acabada l'obra, es guardà a l'església el cor del comte de Lemos, els ossos del P. Castillo i d'altres jesuïtes, i totes aquestes després reposen dintre una caixa col·locada en un dels arcs del presbiteri.

En l'època republicana restà abandonada del tot aquesta històrica església dels Desemparats, i segurament estaria del tot destruïda i desapareguda si l'ànima virtuosa de donya Jesusa de Piñero no s'hagués cuidat de la seva restauraci6, en 1895, havent pogut complir la seva comessa gràcies a l'ajuda de tots els habitants de la ciutat, que cooperaren a la reedificaci6, quedant restaurada el 8 de maig de 1897, i obrint-se altre cop al culte, amb l'assistència de totes les autoritats eclesiàstiques, civils i militars, del president de la República, don Nicolau de Piñero, i de tot el poble, que adorava i adora encara a tan preclar, íntegre i honrat ciutadà, pontífex Ingr. Manuel Tovar.

La senyora de Piñero, fins als seus darrers dies, fa poc temps, no abandonà mai el culte d'aquesta església, deixant fundada una associaci6 encarregada de continuar l'obra.

Malauradament, ha decaigut l'entusiasme, i l'església de la Verge dels Desemparats es veu desemparada, per l'oblit dels qui, amb el temps, esborren el record de les esplèndides passades.

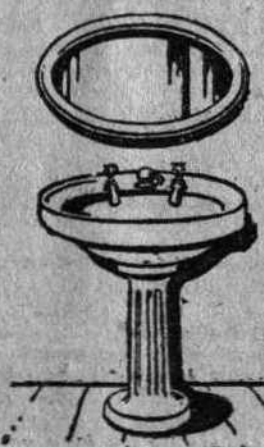
LUIS G. FABREGA I AMAT
Lima (Perú), 18 de maig de 1923.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

GARATGE ELÈCTRIC
MOYÀ 6x8 (ARIBAU+DIAGONAL)

Agència exclusiva dels acumuladors: **Exide**

Lavabos
Banyeres
Bidets
Escalfadors
Dutxes
Waters
etc.

PREUS REDUITS
JAUME SAURET
7 - Carrer Pelayo - 7

Les Terres Catalanes

LLEIDA TARRAGONA

(Conferència de les 9 1/2 de la nit)

Congrés dels sindicalistes

Avui ha començat el local de l'antiga societat Novelty el Congrés dels representants dels sindicats únics de Catalunya.

Durará tres dies, i el primer de juliol celebraran un míting al teatre dels Camps Elísos per a donar compte de les seves bases i demanar llur aprovació.

De futbol

Al camp de la Penya Deportiva Salvat han jugat el Meteor de Praga amb el de la Penya, guanyant els txecs per 4 a 2.

Al camp de Joventut Republicana ha jugat el Joventut i el reserva de l'Europa, guanyant l'Europa per un a zero.

Festes literàries

Al saló d'actes del Seminari s'ha celebrat aquesta tarda la festa literària organitzada per diverses entitats lleidatanes protectores de la premsa catòlica.

—Al col·legi de les Germanes Dominiques s'ha celebrat una vetllada literària musical a càrrec de les alumnes del sòsdit popular col·legi.

Altres noves

El rector de la Universitat ha format els títols de batxiller dels alumnes d'aquest Institut don Josep Mir Jacques, don Benjamí Millat, don Joan Arnaldo i don Cristòfol Grau.

—Han estat nomenats secretaris dels jutjats de Tremp i Vielha don Josep Rausell i don Xavier Alvaró.

La Costa

PINEDA. — Demà, diumenge, 1 de juliol, don Ramon d'Alós donarà una conferència a la sala de Biblioteca Popular de Pineda sobre l'interessantíssim tema «La Divina Comèdia» de Dant Alighieri.

(Conferència de les 9 de la nit)

La festa de la barriada de Sant Pere

Les festes de la barriada de Sant Pere han estat extremadament animades. Una gran gentada ha assistit a la processó i els pescadors no han anat a pescar per a poder celebrar la Festa del seu Patró.

Molts carrers estan ornamentats i s'hi veuen les banderes de la major part dels vaixells ancorats al port, les quals han estat deixades amb aquest fi. Aquesta nit es faran balls que prometen estar molts animats.

Les Regates

Amb bastant animació han començat les regates, a les quals hem estat invitats atentament com a corresponsals de «La Veu de Catalunya». Al Dia de Llevant s'hi han aixecat unes boniques tribunes.

Han arribat bastants forasters per a presenciar-les.

Ja són aquí moltes de les embarcacions que prenen part en el creuer Barcelona-Tarragona.

Al Club Nàutic s'ha organitzat un Ball de Gala.

Partit de futbol

A Torredembarra s'ha jugat un partit de futbol entre el Gimnàstic de Tarragona i el «Noia» de Sant Sadurní, disputant-se una formosa i artística copa, ofrena de N'Esteve Huguet de Torredembarra.

Ha guanyat el Gimnàstic per 1 a 2.

Altres noves

Al carrer de la Merceria s'hi han instal·lat ares voltals per a millor il·luminar-lo.

Els veïns, per a celebrar-ho han organitzat un ball de carrer.

El governador ha convocat la Junta de Beneficència.

La concurrència que va assistir-hi, fou nombrosa i selecta, veient-s'hi les més distingides famílies de la bona societat.

L'element jove va dansar a la pista de patinat i a la placeta central, artísticament il·luminada. Un jazz-band i un manubri tingueren a llur carrei executar els balls.

Al voltant de la pista hi havia diferents teules, on la concurrència a mitja nit, pogué menjar.

En un grup de gent coneguda hi veíem els marquesos de Lamadrid i de Julià; les senyoretes Pau Fabra, Monclús, Frias i Maria Lluïsa Muntadas, Marianneta Bufala, Mercè López-Serri, Maria Ferrer Llopis, Cecília Gloria Conde, Silé, Fontcuberta, Adela Cols, Mercè Roser Rigalt, Núria Torruella, Mercè i Montserrat Despujol, Victòria Monteys, Carme Roca, Horta, Horta, Pi-Gilbert, Mercè Boada, Maria Teresa Bartres, Mercè i Margarida d'Alós, Palau, Cazorro, Cambra, Galofre, Tusquets, Confi, Figueras, Cardona, Ventura, i totes ses respectives famílies.

No cal dir que la festa va resultar un èxit i que la concurrència s'hi a primeres hores del dia següent, altament satisfeta.

S'han vist pares d'una noia el matrimoni Pugés-Cambra.

A la Basílica de Nostre Dona de la Mercè s'han celebrat les noces de la senyoreta Natàlia d'Ortombach i de Felip, filla dels barons de Bujete, amb l'advocat En Manuel Pérez Rosales.

Va beneir la unió el reverend pare Guitart, Provincial dels Dominics, i actuaren de testimonis, per part de la núvia, el marquès de Galteri i de Dos-Aigües, el marquès de Camps, representat pel seu fill Jordi, i per part del nuvi, En Josep Rosales, En Creu Usatorre i En Josep Torres.

A la nova parella, que ha sortit de viatge, li desiguem moltes felicitats.

FIVE

Musicals

Accedint als precs dels seus nombrosos admiradors, Margarida Chala, la notabilíssima pianista dona avui un concert a la Sala Aegion. Aquest concert ha volgut la senyoreta Chala dedicar-lo al Círcol del Liceu i prometre veure's extraordinàriament concorregut.

El programa es altament interessant figurant-hi en ell obres de Bach, Scarlatti, Schubert, Mendelssohn, Chopin, Liszt, Albéniz i Falla.

El nom d'aquesta jove i ja eminent concertista i els seus mèrits reconeguts és suficient garantia del triomf que segurament ha d'obtenir aquesta nit.

L'Institut Català de Rítmica i Plàstica patrocinat per l'Excm. Ajuntament d'aquesta ciutat, celebrará, com de consuetud la seva sessió de fi de curs el vinent dimecres, 4 de juliol en el Palau de la Música Catalana, a les deu de la nit.

Després d'ésser llegida la breu memòria del treball realitzat, l'il·lustre Joan Llongueras, director i fundador de l'esmentat Institut, donará una conferència sobre el «Concepte general de l'educació musical de les noves generacions en l'escola primària, tema de palpitant actualitat que tractarà amb la competència que pot fer-ho el mestre Llongueras després de la seva llarga i fructífera experiència.

Seguidament les alumnes de l'Institut faran demostracions de solfeig, i Rítmica segons el mètode «Jaques-Dalcroze», finalitzant la sessió amb estudis i interpretacions de «plàstica animada» i algunes cançons i jocs pels petits infants.

A aquesta sessió podrà assistir-hi tothom que s'interessi per les tasques de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica mitjançant la corresponent invitació que fins per tot el dimarts pot passar-se a recollir a la Consergeria del Palau de la Música Catalana.

Condicions especials per a poder ocupar una llotja.

De Societat

Un dels llocs on la nostra aristocràcia sentí preferència en la revella de Sant Pere, fou el Reial Poloockey Club Barcelonès.

Aquesta societat, que compta entre la llista dels seus socis les personalitats més conegudes d'aquesta ciutat, organitzà, com anyes anteriors un ball en els jardins del mateix, en el di, dia.

Sardanes

Demà, a les deu del vespre, l'Agrupació Sardana «Mossèn Cinto» celebrará una audició de sardanes davant l'Escola Mossèn Cinto.

El programa anirà a càrrec de la cobla catalana.

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, 10

Vida Comercial

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dia 30 de juny de 1923.

(Informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vins de Barcelona.)

Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del colliter:

Penèdes: blanc, a 165 pessetes; negre, a 165.

Camp de Tarragona: blanc, a 175 pessetes; negre, a 175.

Conca de Barba: blanc, a 150; negre, a 150.

Priorat: negre, a 2 pessetes.

Vilanova i Geltrú: negre, a 175 pessetes.

Igualada: negre, a 165 pessetes.

Martorell: blanc, a 2 pessetes.

Manxa: blanc, a 2 pessetes.

Alacant: negre, a 225 pessetes.

Mistela blanca, a 275 pessetes.

Mistela negra, a 275 pessetes.

Moscàtel, a 4 pessetes.

Tendència fluixa.

(Prohibida la reproducció si no s'esmenta la procedència.)

ADOBS

Dia 30 de juny de 1923.

(Informació de la casa J. Espinós, de Barcelona.)

Superfosfat d'os de 18/20 d'àcid fòsfòric i mig de nitrogen, a 10 pessetes els 100 quilos.

Superfosfat de calc de 18/20 per 100 d'àcid fòsfòric soluble, a 13 pessetes els 100 quilos.

Superfosfat de calc de 16/18 per 100 d'àcid fòsfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos.

Superfosfat de calc de 13/15 per 100 d'àcid fòsfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos.

Sulfat d'amoniac de 20/21 epr 100 de nitrogen, a 57 pessetes els 100 quilos.

Nitrat de sosa de 15/16 per 100 de nitrogen, a 44 pessetes els 100 quilos.

Sulfat de potassa de 90/92 per 100, equivalent a 49/50 potassa pura, a 33 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa de 80/85 per 100, equivalent a 50/51 de potassa pura, a 31 pessetes els 100 quilos.

Materia orgànica còrda natural de 10/11 per 100 d'entrogèn i 2/3 d'àcid fòsfòric, a 40 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi de 8/10 per 100 de nitrogen, a 33 Ptes. els 100 quilos.

Producte fosfatat Sant Jordi, a 30 pessetes els 100 quilos.

Softes

Sofre Sant Jordi 98/100 per 100, a 13 pessetes els 40 quilos.

Sofre Sant Jordi extr afi 98/100 per 100, a 15 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre precipitat gris, a 9 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre sublimat (flor), a 19 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre de terrós, a 23 pessetes els 100 quilos.

Sofre en canó, a 48 pessetes els 100 quilos.

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número 9

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	16.34	00.00	16.52	00.00		00.00
Futurs:						
Juliol	15.13	15.17	15.16	00.00		15.22
Octubre	13.63	13.70	13.66	00.00		13.68
Gener	13.05	12.12	13.08	00.00		13.08
Març	12.90	N.	12.93	00.00		12.93
Maig	12.77	12.81	12.80	00.00		12.80

Alexandria	Agost	Octubre	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	29.75	28.85	Juliol . . .	15.00	00.00	15.02
			Nbre . . .	15.40	00.00	15.50
Sakellaridis	30.52	32.35				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	28.55	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol	27.33	27.42	00.00	00.00
Octubre	24.91	24.99	00.00	00.00
Desembre	24.35	24.45	00.00	00.00
Gener	24.05	24.15	00.00	00.00
Març	24.00	24.08	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	23.75	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol	27.75	00.00	00.00	00.00
Octubre	24.35	00.00	00.00	00.00
Desembre	23.98	00.00	00.00	00.00
Gener	23.81	00.00	00.00	00.00
Març	23.68	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 29 de juny de 1923

LLIBRES NOUS

«Descripción, Historia y Estadística de la Red Telefónica de Guipúzcoa», por l'enginyer-director de la Xarxa, don Ignasi Maria Echealde.

Hen rebut un interessant opuscle que porta el títol que encapçala aquestes línies.

El seu objecte és donar una breu idea, però completíssima, del que és la Xarxa Telefónica Guipuscoana, el seu origen, el seu desenvolupament i l'arribada a l'altura a que ha arribat el progrés en les comunicacions de la «provincia», la menor d'Espanya en extensió, però rica en iniciatives i fecunda en l'organització de serveis públics.

L'opuscle està luxosament editat en dos idiomes (castellà i francès); porta sis fotografies i un mapa de les comunicacions telefòniques, a quatre tintes.

Comença per un curs de geografia comprimit; en l'apèndix d'una pàgina descriu la «provincia» en els seus factors més essen-

cials de població, indústries, mineria, comunicacions, finances, etc. etc. Rentra després en matèria fent una breu història de la Xarxa i descrivint la seva organització actual i serveis que presta. Segueix després en la part estadística, interessantíssima, exposant el desenvolupament del personal, obertura d'estacions, extensió de circuits, moviment d'abonats, servei expedit i rebut i rendiment econòmic.

Però la part més suggestiva és l'estadística mundial comparada, on es pot veure que la disjuntiva «provincia» ocupa (fent la comparació per quilòmetre quadrat), el sisé lloc al món en estacions d'abonats; el segon en estacions públiques; l'undèsim en extensió de línies urbanes; el setè en línies interurbanes; el sisé en nombre de conferències interurbanes; el tercer en recaptació per les dites conferències; el segon en recaptació per abonaments.

En l'estadística del país, Guipúzcoa figura al cap de les «provincias» espanyoles. Acaaba el llibre amb diverses estadístiques interessants.

ELS ESPORTS

Futbol

Partit a profit de la Casa de Socors del «Sindicat de Periodistes Esportius»

EUROPA-MARTINENO
(Camp del Barcelona)

Europa, 3; Martineno, 1.

Abans que tot, a tots aquells que d'una manera o altra, ja directa, ja indirectament, han contribuït a l'esplendidesa que l'encontre entre els dos bàndols campions de Catalunya, assolí, les nostres més expressives gràcies. Però d'una manera especialíssima hem de palesar la nostra gratitud a la Federació catalana i als clubs Barcelona-Europa-Martinenec, per la generosa, nobilíssima i desinteressada cooperació prestada al Sindicat de Periodistes esportius, cooperació que l'entitat periodística sabrà tenir en compte, ja col·lectivament, ja en l'actuació personal dels elements que componen el Sindicat.

El públic respongué d'una manera brillantíssima, presentant el camp del Barcelona un aspecte magnífic, molt abans ja de l'hora fixada per a començar la lluita entre els campions. A la tribuna presidencial hi vèrem el nostre estimat amic senyor Ventosa i Calvell, president de la Confederació Esportiva de Catalunya; els senyors Breamon i Barbey, en representació de l'Ajuntament, i altres personalitats del món esportiu, que volgueren palesar les seves simpaties als equips contendents i als plumfets esportius.

Com a preludi de la festa, jugaren un partit d'una hora de duració entre els bàndols infantils de l'Europa i del Martineno, partit interessantíssim que revela en els novells jugadors el planter dels herois de demà. Acabà l'hora reglamentària estant els dos bàndols empatats a zero, prorrogant-se vint minuts més la lluita, durant els quals l'Europa marcà un gol, que li valgué la victòria.

Jugaren per l'Europa: Aymà, Galloré, Bagué, Píñol, Planas, Fernández, Sánchez, Gironés, García, Trenchs i Ferro. Pel Martineno: Solé, Balaciànt, Viñas, Bruqué, Creixell, Barrachina, Mira, Borràs, Pomar, Corominas i Borràs. Arbitrà En Jordi Bel, donador de les medalles que s'havien d'atorgar als vencedors i que corresponderen als jugadors europeus.

En mig d'immensa expectació, l'arbitre senyor Llovera ordenà l'alineació dels equips campions, fent-ho aquests en la següent forma: Europa: Bordó, Serra, Vidal, Bonet, Pelá, Artius, Pellicer, Julià, Cros, Alegre i Alcácer. Martineno: Pallés, Trallero, Marín, Comorera, Costa, Bessis, Vilari, Costa, Alfaro, Barrachina i Rodríguez. En Pelá i Costa, capitans de l'Europa i Martineno, respectivament, ofereixen al senyor Ventosa i Calvell llançar el «kick-off» que efectua en mig de grans aplaudiments.

En partits d'aquesta naturalesa, el ressenyament de com la lluita es desenvolupà, ni és necessari ni condueix a cap finalitat. Per això ens limitarem a constatar l'excel·lent bon voluntat que demostraren els vint-i-dos jugadors, esforçant-se en inclinar, respectivament, la victòria a son favor. Així hi hagué moments de joc de gran classe, com el petit-se furiosament i arrencant del públic grans aplaudiments prodigats sense distinció i entusiasme als dos bàndols.

El primer temps finí amb un gol a zero a favor del Martineno, entrat d'una manera estupenda per En Vilari, als cinc minuts de joc.

En la segona part, l'Europa es llança a fons, desenvolupant un joc magnífic que li val els tres gols aconseguits i amb ells la victòria. El primer l'entrà En Julià burlant els defenses i al porter contrari; el segon fou obra d'En Trallero, el qual en un fals cop de cap introduí la pilota a la pròpia xarxa; el tercer iarrer, magistral d'execució, l'aconsegui En Cros. Dominant completa-

ment l'Europa, finí el partit, el qual deixà satisfeta la nombrosíssima concurrència que el presencià.

Durant el descans, el senyor Ventosa i Calvell, en nom de la Federació catalana, féu remesa als jugadors de l'Europa i del Martineno, dels premis corresponents al campionat de Catalunya i, al final del partit, el senyor Breamon, en representació de l'Ajuntament, féu donació al capità de l'Europa, de la copa que la corporació municipal oferi al Sindicat de Periodistes Esportius per a ésser atorgada als vencedors.

Assemblees

El F. C. Barcelona celebrà ahir al matí, al teatre Barcelona, la seva assemblea general ordinària anual. El teatre s'omplí per complet de socis, aprofitant-se per unanimitat i sense discussió l'acta de l'assemblea anterior, la memòria i l'estat de comptes. Tant la memòria com l'estat de comptes foren premiats amb entusiastes aplaudiments. Per aclamació foren nomenats els set individus que en la directiva han d'ocupar els llocs dels que reglamentàriament cessen el càrrec, quedant la junta constituïda així: President, don Enric Cardona; altres càrrecs: senyors Baladía, Sitges, Vintró, Torres, Ullastres, Torres (Romuald), Domingo, Amat, Guardiola, Rósch, Perpinià, Soldevila, Brutau, Patxot i Segura. Els senyors que cessaren foren objecte de grans manifestacions de simpatia, d'una manera especial els senyors Cabot, Jover, Salvà i Guasch, els quals foren aclamats amb entusiasme.

També l'Europa celebrà l'assemblea anual ordinària, nomenant-se la següent directiva: President, Pau Aigé; altres càrrecs: senyors Mas, Abril, Mitjana, de la Muela, Alemany, Bonvehí, Martí, Gil, Rodríguez, Puig, Caba i Martínez.

A tots desitgem complet èxit en la difícil missió que els ha estat encomanada.

Barcelona-Júpiter. — Ha despertat veritable expectació el partit de futbol que tindrà lloc al Camp d'Esports del Club Deportivo Masnou, entre els primers equips d'aquests clubs, demà, a dos quarts de cinc de la tarda. Serà disputada una formosíssima copa d'argent donatiu del comte de Masnou.

Els equips s'aliniaran així:

Barcelona: Platko, Planas, Coma, Bosch, Elias, Samitier, Viñals, Píera, Martí, Alcántara i Segi Berba. Suplent, Blanco.

Júpiter, primer equip complet.

CORRECUTA

MARITIMES

El C. N. Barcelona. — En aquest Club diumenge al matí es feren tres partits d'entrenament el primer partit fou entre infantils i jugadors de tercera categoria (equips mixtes) guanyant l'equip blanc per 2 gols a 1.

El segon partit fou entre el segon equip el C. N. B., i el de tercera categoria A empatant a 2 gols.

El tercer partit fou entre jugadors de primera categoria, guanyant l'equip blanc per 2 gols a 1; l'equip guanyador era integrat per: Giménez, J. Trigo, Basté, F. Gibert, L. Gibert, M. Trigo, Fabregas.

Després d'aquests partits es féu la repartició de premis per la Federació Espanyola, corresponents a l'any 1922.

HIPIQUES

Concurs. — Ahir es féu al Parc del R. Polo Jockey Club la quarta sessió amb la solennitat de disputar-se la Copa Barcelona, civil-militar, handicap, 15 obstacles, 7.000 pessetes i una Copa oferta per la casa Masriera i Carreras, veient-se concorregudíssims d'un públic elegant com sempre.

La duresa del recorregut féu que cap cavall fes el recorregut sense que fallés, classificant-se primer el «Jira», d'En Pau Montoya, amb 1 falta 2'16"; segon, «Damas», del tinent Navarro, 3'23"45; tercer, «Diestro», d'En Martínez Hombre, 4'28"2; quart, «Madiran», de N'Antoni Palau per En Sanz, 5'27"7; cinquè, «Zapatazo», 6'21"5; d'En V. Marquina; sisè, «Acalorad», de Serrano, 5'27"4; setè, «Zapatilla», d'En Marquina, 5'23"3; vuitè, «Mesa», d'En Jurado, 6'27"2; novè, «Oloroso», d'En Jiménez Ruiz, 6'32"1; oè, «Le Passeur», de l'Orovio, 7'25"4;

onzè, «Consultivo», de Diaz de Rivera, 7'32"2; dotzè, «Desdenosa», d'En Ramirez, 7'37"7; i trezè, «Ali de l'Herrero», 7'50"4. Els llaços corresponderen a «Zapatillero», «Zapatero», «Kurdo» i «Barrote».

Fou una diada brillantíssima, veient-se sempre ple tot el local, el cafè, etc., acabant amb el consuetudinari ball al xalet del Club.

El cinquè i darrer dia serà demà diumenge, disputant-se la Prova Baró de Benimutem i el Premi de Comiat ambdós civil-militars.

LAWN-TENNIS

Wimbledon, 29. — Proves eliminatòries per al campionat de Lawn-tennis. Simple de cavallers.

L'espanyol comte de Gomar venç a l'anglès Tindill Groen, per 8-6, 6-4 i 6-2. — Havas.

Wimbledon, 30. — Proves eliminatòries de lawn-tennis.

El comte de Gomar i el senyor Flaquer, espanyols, vençen als senyors Gazelet i Wertmacett, per 7-5, 6-2 i 6-2. — Havas.

TIR

Pròxim concurs regional. — Entre els elements aficionats al deport del tir hi ha entusiasme amb motiu del concurs pròxim, que aquest any promet ésser importantíssim a jutjar per la diversitat de tirades i pel gran nombre de valuosos premis que es van rebent.

A la llarga llista de donatius recentment publicada cal afegir-hi els següents: 250 pessetes del comte de Godó una figura de bronze d'En Daniel Miquel i uns binocles del capità senyor Ricard de Arriola.

Relació dels dies que han de celebrar-se les tirades del concurs:

15 juliol: (Popular per categories a fusell, 200 metres, posició lliure, 15 disparos.

15 tarda: Filla dels socis.

21 Empleats de Banca.

22 Campionat fusell.

25 Campionat arma curta.

29 Arma curta per categories.

4 agost: Caps i oficials.

5 Copa de la Representació.

11 Classes i soldats.

12 Campionat de precisió.

15 Rapidesa a fusell.

15 tarda: Senyores i senyoretes.

19 Equips a fusell.

25 Sometents de Catalunya.

2 setembre: Compensació per categories.

8 Mestres tiradors a fusell.

9 Mestres tiradors arma curta.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc». Píruessa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a onze de la vetlla.

D'arquitectura: Escola d'arquitectura. — Segon pis de la Universitat.

D'història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda.

Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries en la nostra Administració

BIBLIOTECA LITERARIA

Acaba de sortir:

J. Swift

Viatges de Gulliver

Trad. de J. Farran i Mayoral

A punt de sortir:

Jacint Verdaguer

POESIES

Tria de Carles Riba

Rudyard Kipling

Llibre de la Jungla

(II part)

Trad. de Maria Manent

Per a l'estimeig:

A. Manzoni

Els Promesos

Trad. de Maria Antònia Salvà

M. Costa i Llobera

POESIES SELECTES

feiners, de deu a una i de quatre a vuit també es pot visitar els dies festius.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Biquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

Centre Excursionista de Catalunya (Paradís). — Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

Biblioteca del Consell de Pedagogia — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De l'Associació de la Premsa d'Ara (Canuda, 13): De sis a nou del vespre.

— Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. — De les deu a dos quarts d'una del matí, de les cinc a dos quarts de nou de la tarda, els dies feiners; de les deu del matí a dos quarts de sis de la tarda, els diumenges. Els dilluns, al matí, roman tancada.

De les Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

D'història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Marta, 18 i 20). — Oberta de les vuit a les deu del vespre.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit del vespre.

Provincial Universitaria. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Biblioteca especialitzada en matèries textils. Escola d'Indústries Textils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze. Servei de préstec.

De Protocols: Notariat, 4.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners, de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Arús. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passeig de Sant Joan, 26, principal.

Biblioteca del Poble. — Sotsgueta per l'Associació de la Premsa Diària, Canuda, 13, primer. — Oberta al públic tots els dies feiners, de sis a nou de la nit, i els festius, no diumenges, de deu a dotze del matí.

Del Reial Patrimoni: Palau de la Diputació.

Espectacles

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A.

Companya MARTINEZ SIERRA

Primera actriu:

CATARINA BARCENA

Avui a tres quarts de deu de la nit. L'encisadora comèdia en un acte, LA MARA DE LA MARICA

i estrena a Espanya de la comèdia en dos actes, adaptada al castellà per Gregori Martínez Sierra,

HABLE V. CON MI MAMA

Demà, diumenge, a la tarda, LA MARA DE LA MARICA i HABLE V. CON MI MAMA. A la nit: ROSINA ES FRAGIL i HABLE V. CON MI MAMA, presentant part a totes dues obres, la genial actriu Catarina Barcena. Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Companya de sarsuela i opereta

PINEDO-BALLESTER

Avui, dissabte, 30 de juny. Penúltim dia de la temporada. A les deu. La sarsuela en dos actes, del mestre Calleja.

Las mariscalas

per Aguilera, Mir, Lloret, Ballester, Fuentes, etc., i la sarsuela del mestre Guerrero.

LA MONTERIA

BUGATTO-PINEDO

BALLESTER-WENDRELL

Demà, diumenge, últim dia de la temporada i COMIAT DE LA COMPANYIA. Tarda, a dos quarts de quatre, LAS MARISCALAS, NELVA I LA MONTERIA. Nit: LAS MARISCALAS I LA MONTERIA. Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Novetats

Temporada d'estiu de 1923

Gran companyia còmico-dramàtica del

Teatre Lara de Madrid

Director d'escena

Ricard Simó Raso

Últims dies de la temporada. Avui, dissabte, BENEFICI DE RICARD SIMO-RASO. A les deu de la nit. Reposició del sainet en dos actes d'E. García Álvarez i E. Luque.

El puesto de antigüedades de Baldomero Pagés

i la història còmica en tres quadros, dels germans Quintero.

FORTUNATO

Sorprenent creació de SIMO-RASO.

Dema, comiat de la companyia. Tarda, a les quatre. La comèdia en un acte LA MADRINA DE GUERRA i LA PENA DE LOS VIEJOS. Nit, a les deu. L'exit de l'any. La comèdia en tres actes, de Linares Rivas.

LA MALA LEY

Exit sorprenent. Insuperable interpretació.

ELDORADO

Companyia de drames i comèdies MARGARIDA XIRGU

Primer actor ALFONS MUÑOZ

Avui, dissabte, dia 30 de juny. Nit, a les deu, extraordinari esdeveniment. BENEFICI DE MARGARIDA XIRGU. ESTRENA del drama en tres actes, dividits en set quadros, de Calderon de la Barca, refet per N. Eduard Marquina LA NINA DE GOMEZ ARIAS. — Demà, diumenge, tarda i nit LA NINA DE GOMEZ ARIAS. — Dilluns, COMIAT DE LA COMPANYIA. La famosa comèdia ZAZA.

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, vespre, a dos quarts de deu. Primer: TOREAR POR LO FINO; segon: l'obra del dia. La farsa lirica en tres actes, del mestre Lleó JAVE CESARI. — Demà, diumenge, tarda i nit JAVE CESARI.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil SANTPERE I PERGES

Avui, dissabte, dia 30 de juny de 1923. Nit, a les deu. UN NINOT DEL PAPITU i L'AMOR LLIBRE. — Demà, diumenge, grans funcions de comiat de la companyia. Tarda, a dos quarts de quatre, ES LLOGA UN PIS i L'AMOR LLIBRE. Nit, a les deu. UN NINOT DEL PAPITU i L'AMOR LLIBRE.

Teatre Poliorama

COMPANIA DE COMEDIA del TEATRE INFANTA ISABEL de MA-

DRID. Direcció artística: ARTUR SERRANO.

Avui, dissabte, dia 30 de juny de 1923.

Nit, a les deu. L'entrèn dels senyors Muñoz Seca i Pérez Fernández.

PLANCHAS

1 estrena a Barcelona de la comèdia en tres actes, de D. J. López Merino,

CURRITO EL DE LAS GUITARRAS

EL GORDO DE NAVIDAD

Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc. Secció especial. GURRITO EL DE LAS GUITARRAS, O EL GORDO DE NAVIDAD. Nit, a les deu. L'obra del dia LA PIMPINELA ESCABATA.

Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE GOYA

Companyia DIAZ-ARTIGAS ALTA COMEDIA

Nit, a les deu. MARIO Y MARIA. — Demà, diumenge, tarda i nit. MARIO Y MARIA.

Teatre Barcelona

Telèfon 514 A. COLISEU DE VARIETATS TEMPORADA 1923-24

Avui, nit, a les deu. Projectió de notables pel·lícules. Succés de la simpàtica ballarina ALONDRA. Exit de les famoses malabaristes FOUR CLOVELLY GIRLS. Grans ovacions a l'original transformista LAMPO. Grandiosos esdeveniments de la eminent cançonista LA GOYA. Nou i selecte repertori. Riquíssima presentació. Exit ressonant.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, dia 30 de juny. Nit, a les deu. Grandiosos programes. La divertida pel·lícula NICOMEDES ADVOCAT. La famosa comèdia MODA I COR. El cine-drama A LA PISTA DEL CULPABLE. La interessant DIA DE BOGERIA, i el grandios film EL BOU

DESBOCAT, pel celebre artista Will Rogers. — Demà, diumenge, tarda, de quatre a vuit, i nit, a les deu. Magnífiques sessions. Formosos programes.

Diorama

Programa per avui: QUE TONTOS SON ELS MARITS, super-producció per Enidd Bennet, del programa Ajeria. L'HORA FATAL, TRAGEDIA DEL CIRC. L'ESPOSA PREVISORA, S. M. TOMASET L'UNIC, extraordinaries rialles. — Demà diumenge, grans sessions per la tarda. — Nit: augment de programa i estrena de la interessant super-producció en nou jornades, SANTLEY A L'AFRICA INEXPLORADA, primera jornada, per George Walsh.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona. Avui, tarda i nit. L'exit dels exits: DOLORETES, adaptació de la popular sarsuela de costums valencians, executant-se la formosa partitura de tan celebrada obra lirica. EL NOI DE LECHUGUINA, gran broma. Grandiosa exclusiva Verdaguier: CARNAVAL, assumpte de gran emoció; interpretació magistral dels més bons artistes anglesos, presentat amb veritable desassol de luxe i riquesa. — Demà, a la nit, grandiosa estrena del Programa Ajeria. UN PROMES MASSA PERFECTE, pel simpàtic «Bryant Washburn». — Dilluns, dues estrenes: FATTY EN DIA DE CAMP, gran broma. VISITA A VIL·LA PARAMOUNT, la més important casa de pel·lícules de Nova York. Preus corrents.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestrina Suïssa. Avui, dissabte, insuperable programa. Estrena del magnific cine-dra-

ma FELICITAT EN PERILL (exclusiva), veritable creació de la gran artista Gertrud Welcker, gran exit de la preciosa alta comèdia MODA I COR, magistralment presentada, actualitzats Gaumont. L'actualitat EL CARDENAL PRIMAT DOCTOR REIG A TOLEDO, i exit colossal de l'emocionant drama universal ACCELIERA, pel celebrat artista Hood Gibson.

Dilluns: Dues grans estrenes, «A la porta de l'escenari», exquisida comèdia interpretada per les bellíssimes estrelles Robertson Cole, i la preciosa comèdia «La trenca cres», per la gentil artista «Viola Dana».

Nota. — Des de demà diumenge, queda suprimida la sessió especial de les sis, essent continua de dos quarts de quatre a les vuit.

PARC

PISTA DE GEL

TRES SESSIONS

DE PATINATGE CADA DIA

D'onze a una especial per a il·lions. De sis a vuit de la tarda, SESSIO-TE. A les deu de la nit, patinatge i exhibició per la bellíssima professora Mlle. Else Derksen i el notable professor Mr. Angola i Jazz-Band Verdura. Acurat servei de Cafè-Restaurant d'una a tres i de vuit a deu. Coberts des de 10 pessetes.

Cine Princesa

Granvia Layetana. Tocant a la Plaça de l'Angel. EL LOCAL MES FRESC I COMODE. Avui, dissabte. Exits. STANLEY A

L'AFRICA INEXPLORADA, primera jornada. MARGOT. NO FACI PO L'HOME SENSE NOM, vuita illa titulada «El tercer illad». EXPOSICI INFANTIL, comica. — Demà, a nit, estrena del novè llibre de L'HOME SENSE NOM, i segona jornada de STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'operes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

Gran Concours Hípic Internacional

Demà, cinquè i darrer dia. Prova Baró de Benimutlem i Comiat (4.000 pessetes de premi i una Copa). Despatx d'entrades i localitats a la taquilla del Teatre Novetats d'onze a una i de quatre a vuit.

Frontó Principal Palau

Avui, dissabte, dia 30 de juny de 1923. Nit, a un quart d'onze. Dos escollits partits a cistella.

TUR PAR

PAR DE MOD

Jardins, atracció i exhibició del

NAN PAQUIT

Cada nit, Concert de la Banda de Caçador de Barcelona. Cafè-Restaurant de primer ordre. Servei d'Autòmibus de la Plaça de Catalunya a Turó-Park. Taxis. Ferriació des de Plaça Catalunya a Turó-Park.

SIN DISTINCIÓN DE EDADES NI SEXOS
todos pueden tomar tolerándola perfectamente la

CARNE LIQUIDA

DEL DR. VALDÉS GARCÍA DE MONTEVIDEO
potentísimo tónico-nutritivo contra el raquitismo, anemia y debilidad general
De venta: en todas las Farmacias y Centros de Específicos

L'EDUCACIÓ FÍSICA

és una gran conquesta moderna, però...
Totes les coses, per bones que siguin, tenen el seu però

CAIGUDES, CONTUSIONS, FERIDES...

Aigua Oxigenada VOLCÁN

NO ESPEREU A QUE S'INFECTIN

Demaneu-la en les principals farmacies

Dipositaria:
J. URIACH I C.ª. Bruch, 49

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromi-niquel, garantitzat

PELAYO, 16, ENTRESOL

Vendes

Tapissos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs, Emortillures. No compreu sense visitar aquesta casa.

F. MONTFALCON
Boters, 4, final Portaferriera.

Botiga queviures

tocant Sant Pau, plena generació. 2.000 duros, lloguer 12, ganga. Raó: Asalto, 30, 1.er, 2.ª

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de

ELECTROQUIMICA

Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinaria Eléctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

MEDICAMENTS

químicament purs, específics farmacèutics i alghes minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Balta, Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Gran LIQUIDACIÓ

en el

Taller de Calçat

Marca VILARET

La Verdad

MATERIALES, FABRICACIÓ I PREUS NOUS

Grans gangues per a

Senyor de 12 a 40 ptes. parell.
Senyora de 3 a 40 ptes. parell.
Nena o Nen de 3 a 15 ptes. parell.

Garantit a mida o d'encàrrec

Especialitat per a pous de llet i classes de luxe

PREUS ECONOMICS

Cortes apartats

Vendes al major i detall

COMPOSTURES DE TOTES CLASSES

Tapineria, 29

Carret i aca

es venen a baix preu. Avinguda d'Icaria, 175 (S. M.)

Es venen

en quantitat partides de diaris vells de totes menes i grandors. Dirigit-vos per escrit al número 20.002 de «LA VEU».

Lloguers

TORRE

desitjo prop de ciutat o en una de les seves barriades, que estigui ben aprop del treball. Precisa que hi hagi jardí i que el lloguer no passi de cent pessetes mensuals. Oferir-la al número 10.004 de «LA VEU».

Falten

aprenenta i aprenent per a pe-
lietaria. Hospital. interior.

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entressol. C. BIEGER.

Lloger torreta
i habitacions moblades. R.ª: Pàdua, 49 (S. G.)

Anuncis.

Per a anunciar als periòdics servint-se de la

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

estalviareu temps, molèsties i diner. Rambla de les Flors, 16, baixos.

Telèfon 4863 A

Impressors, editors

Màquines de componre, de gran rendiment, podem vendre a empresa editorial que vulgui multiplicar la seva producció a preus baratissims. N'hi ha tres en bastant bon estat que cedirem a preus baratissims adquirint-les totes. Escriure a LA VEU, núm. 9657.

BATXILLERAT

Lliçons particulars per professor pràctic i acreditat.

Escriure LA VEU, n.º 3.872 indicant assignatures.

Dispeses

Habitació

pdr a llogar. Sant Honorat, 9, segon, 2.ª Trav. P. S. Jaume.

Portaferriera, 23, 1.ª

primera. Casa particular desitja un o dos dispesers, tot estar, bona cuina.

Traspassos

Per a Baa

Traspasso botiga i pis, 8 habitacions bon punt. C. Escudellers, 33 duros mes. Raó Arbau, núm. 9, Granja.

Demandes

Senyora amb negoci

de gran rendiment desitja soci que aporti de 4 a 5 mil ptes. Escriure al 444, Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anuncis).

Falten

aprenenta i aprenent per a pe-
lietaria. Hospital. interior.

Tots els insectes fugen o moren davant dels polvres de

KEATING

Dirigiú les comandes als magatzems de drogues o directament a l'Agència KEATING. Fernando el Santo, 5. Apartat 4.022, MADRID

Punts de venda: Eduard Schilling i C.ª S. en C, carrer Fernando, núm. 23.

La Puda de Banyole

Oberta des del primer de maig al 30 d'octub. Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos, artritis, catarrsos i ayariòtics no tenen rival, esse en aquest últim sentit, substitutives de les d'Archer.

S'imposa l'examen dels seus ulls

Vostè està fatigat; no dubti que necessita ulleres. El seu treball fet amb llum artificial ha cansat la seva vista i solament uns cristalls adequats han de proporcionar-li descans. Estem totalment a les seves ordres i la seva visita serà per a nosaltres un honor que li regreïem per endavant.

Carles Tutusaus Optic-Fabricant

Boqueria, 22 : : : Raurich, 2

BARCELONA

Fàbrica de Flors, Corones i Plante

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pr

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic adit per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis tota mena de tos de les criatures.

Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor A. dreu i J. Viladomat. Rambla de les Flors

Dipòsits: